VIAȚA ILUSTRATĂ

ANUL II. Nr. 5 MAIU 1935

E. Burnand: Apostolii Petru și Ioan alergând la mormântul Domnului

Anul II Sibiu, Maiu 1935 Nr. 5

VIAȚA ILUSTRATĂ

Director: NICOLAE COLAN

DE SFINTELE PAȘTI

BINEȚE PASCALE

Praznicul Invierii Domnului cade'n plină primăvară, când — învăluită'n lumina și căldura soarelui — firea 'ntreagă se trezește la nouă viață. Pământu-și primenește podoaba cu verdeață proaspătă, iar văzduhul îmbătător de mirezmuit își înnoiește zvonul. Firea și omul deopotrivă prăznuiesc cununa minunilor lui Hristos, Invierea Celuice „cu moartea pe moarte a călcat și celor din mormânturi viață le-a dăruit".

Prăznuirea este cuvenită. Căci din ea exultă bucuria omului izbăvit din robia păcatului și a morții, bucuria „fiului rătăcit" și readus la căldura căminului părintesc.

Păcatul primului om a fost rodul neascultării, iar izbăvirea de păcat este rodul ascultării desăvârșite.

Eroul acestei ascultări este Hristos, Domnul nostru.

Trimis de Tatăl „să se nască și să crească, să ne mântuiască" — Fiul lui Dumnezeu a luat chip de rob „ascultător făcându-se până la moarte" (Fil. 2, 8). Până la moarte — nu „până la un punct", cum suntem obișnuiți a asculta noi, oamenii — și cei mari și cei mici.

Mântuitorul

Năcazul și primejdia i-au ieșit în cale dela leagăn. Ispita l-a păscut în fiecare clipă a vieții Lui terestre. Nimic n'a fost în stare să-l clătească însă din drumul drept al misiunii cu care l-a'mbrăcat Tatăl. Chiar dacă acest drum avea să treacă peste suferințele morții pe cruce.

Ce dumnezeească replică la slăbiciunea orgolioasă a lui Adam și a urmașilor lui! Ce pildă fără de seamăn pentru noi toți, gata în orice moment să ne plecăm ispitelor și să facem compromisuri cu duhul lumii acesteia! Ce divină lecție de eroism pentru atâția dezertori ai datoriilor celor mai sfinte! Până la pământ s'a smerit Hristos, ca până la cer să se înalțe; în mormânt s'a pogorît ca un om, ca să'nvieze ca un Dumnezeu! Om adevărat și Dumnezeu adevărat — iată chipul Celuice ne-a izbăvit cu iubirea Sa fără de margini! Ne-a izbăvit, adecă ne-a dat putința să ne izbăvim. Ne-a luat povara păcatului strămoșesc și din gârboviți ce-am fost sub povară — ne-a îndreptat, ca să putem privi cerul cu frumusețile lui, ne-a luminat mintea, ca să putem înțelege și plini voia lui Dumnezeu și ne-a curățit inima, ca să simțim dragostea Lui, cu care ne cheamă în toată bună vremea la o viață nouă pe pământ și prin ea la viața din împărăția cea de dincolo.

Nime nu merge la vr'un praznic în haină murdară sau ruptă. Că necinstește praznicul și se osândește pe sine. Nici un creștin dreptcredincios nu va prăznuì slăvita Inviere a Mântuitorului nostru Isus Hristos fără să-și fi primenit haina sufletului său prin sfânta taină a spovedaniei și prin sfânta împărtășire cu preacuratul Trup și Sânge al Domnului și fără să-și fi altoit în inimă simțirile curate cari fac să crească „făptura nouă" — „omul cel nou", după chipul firii care se'noiește și ea în fiecare an. Innoiți prin sinceră și profundă căință, prin care ne identificăm cu preacuratele Patimi ale Domnului, ne vom bucura dupăcum se cuvine și de slăvita Lui Inviere pe care-o vestim în creștineștile noastre binețe pascale: Hristos a înviat — Adevărat c'a înviat!

NICOLAE COLAN

Vin Paștile

Viorica cea albastră și cu rouă'mpodobită,
Se ridică și se uită împrejurul ei uimită,
Iar când vede clopoțelul, ea de doru-i se aprinde,
El cu drag la ea se pleacă și în brațe-i o cuprinde.
Și pe când ei se sărută, pe furiș se'mbrățișează,
Toate florile lucrează la podoaba lor măreață.
Toate'n dornic neastâmpăr se privesc la mândrul soare
Și'nainte-și țes cu grabă haina lor de sărbătoare,
Copilași alerg pe câmpuri și livezi, că-i primăvară:
Bucuroși ei o salută și se joc, strigând pe-afară;
Și cum dau de floricele, se'nțeleg, șoptesc în taină,
Și alearg' atunci în grabă să le coasă mama haină
Pentru ziua Invierii, că e mare sărbătoare,
Pentru mic și pentru mare, pentru peatră, pentru floare!
Tu, stingher, ce lași în urmă-ți câmpu'n farmec de poveste,
Ai văzut că'n viața asta fericire tot mai este?
Bucură-te de podoaba și viața firii'ntregi,
Taina Paștilor slăvite dacă vreai s'o înțelegi.

DAFNA-BLAGAIANA

ÎNTRE CREDINȚĂ ȘI ȘTIINȚĂ

MISTERUL ÎNVIERII

Există un mister al credinței în înviere, așa dupăcum există un mister care învălue noaptea și ziua Paștilor. Unul decurge din celălalt. Unul este ecoul sau prelungirea celuilalt dealungul veacurilor.

Pentru noi creștinii, credința în învierea Domnului este o dogmă, pe care o credem și o mărturisim ori de câte ori spunem din Credeu cuvintele: „a înviat a treia zi după scripturi" — adecă dupăcum ne grăesc și adeveresc Scripturile (Matei 28, 1—20; Marcu 16, 1—10; Luca 24, 1—49; Ioan 20, 1—19; Fapte 2, 22—32; Corinteni 15, 1—29). Sunt așa de clare și precise aceste Scripturi, confirmate de altfel și de o istorie bimilenară de luptă, lumină și biruință a creștinătății, încât a le tăgădui înseamnă a închide ochii în fața soarelui și a striga că nu există soare, căldură și lumină, ceeace, evident, ar fi o nebunie.

Din dogma învierii Mântuitorului Isus Hristos decurge o altă învățătură de credință tot atât de mare și de însemnată, anume dogma despre învierea morților, pe care o credem, o mărturisim și o susținem întemeiați iarăși pe cuvintele din Credeu: aștept învierea morților și viața veacului ce va să fie.

Iată două mistere cari chinuesc mult conștiința omenirii. Două mistere cari în realitate nu sunt decât unul singur: misterul învierii. Este el posibil? Dacă după trei zile Isus Hristos a înviat, este posibil ca să învieze și omul? Este cu putință ca dupăce trupurile noastre în curs de veacuri și milenii s'au prefăcut în pământ și pulbere, la un moment dat printr'un act de atotputernicie dumnezeiască să se adune din nou în oase și oasele să se îmbrace în haine, așa dupăcum le-a văzut profetul Ezechiil în vedenia sa?

Pentru a da un răspuns la aceste întrebări chinuitoare pentru orice suflet omenesc, să ne adresăm unui bărbat de știință, care pe cât este de mare în istoria științei, pe atât a fost de credincios. Să cerem deci lumină dela celebrul Newton, care într'o zi fiind întrebat de niște prieteni: cum se împacă știința și credința, îndeosebi cu dogma despre învierea morților — a luat un magnet puternic și l-a apropiat de o grămadă de pilitură de fier amestecată cu praf de pământ. Magnetul a ales și a atras în jurul polilor săi tot fierul din pământ, lăsând în grămadă numai praful pământului.

— Vedeți, a zis atunci savantul, magnetul meu strânge tot praful de metal amestecat în pământ. Luați o bucată de fier, sfărâmați-o în pulbere, aruncați-o în pământ și o amestecați cu gunoiu, — eu o scot de oriunde cu ajutorul magnetului. Apoi, dragii mei, dacă magnetul meu poate face acest lucru, trebue să admitem că și Atotputernicul Dumnezeu, Făcătorul cerului și al pământului va dispune de un magnet ceva mai puternic

decât al meu, cu care să strângă din țărâna pământului cenușa și praful oaselor noastre.

Experiența și declarația aceasta prețioasă o putem aduce în legătură cu numeroase experiențe și mărturisiri de ale reprezentanților și creatorilor de știință din vremea noastră. Să amintim dintre ei numai pe T. A. Edison, care a fost atât de convins despre existența sufletului după moarte, despre nemurire în sens creștin, încât în ultimele sale lucrări de laborator a căutat să descopere un aparat cu ajutorul căruia să probeze existența sufletului independent de corp. Nu putem anticipa nimic, dar în privința aceasta știința viitorului poate să ne aducă surprize pe cari nici nu le bănuim, dupăcum știința contimporană ne-a adus descoperiri pe cari înaintașii noștri nici nu le-au visat.

Totuși, faptul învierii a fost și rămâne un mister, în lăuntrul căruia se privește numai cu ochii credinței, luminați de adevărul revelației divine. In sprijinul acestui mister vine și al doilea despre care am amintit la început: misterul nopții și al zilei de Paști.

Despre misterul credinței în înviere vorbesc Scripturile relevate de Dumnezeu și scrise de profeți și de apostoli. Despre misterul învierii și al zilei de Paști vorbește firea și omul prin graiul scripturilor literare ale poeților creștini.

Acest mister l-a cântat la noi poetul G. Coșbuc în poezia „La Paști" — și pe urma lui

Scoarța de argint poleit cu aur a Evangheliarului slavon din 1436

Răstignirea. Pictură bizantină din veacul XIII.

poetul Oct. Goga în primele două strofe din poezia „E sărbătoare":

E sărbătoare pe câmpie
Și'n suflete e sărbătoare,
Invie firele de iarbă
Sub ploaia razelor de soare.

Sunt Paștile cele frumoase
Și'n fire svonul lor străbate,
Clopotnița-și îndoaie trudnic
Încheieturile uscate...

G. Coșbuc înfiorat de liniștea și bucuria Paștilor, străbate și mai adânc misterul învierii, turnând în versuri nemuritoare taina pe care o cuprinde această zi unică din calendarul creștinului. Cânt, soare, flori, pace, primăvară, înviere. In sat e sărbătoare și creștinii tăcuți își zic când se'ntâlnesc: Hristos a înviat! Prin văzduh se aud cuvinte șoptite: sunt glasurile morților. E liniște, „că Duhul sfânt prin aer sboară". In altar se repetă stihurile învierii.

Și clopetele cântă rar:
Ah, Doamne, să le-auzi prin vale,
Cum râd cu drag și plâng a jale!

Biserica plină de lumină chiamă poporul la rugăciune. In urma convoiului care se îndreaptă spre Casa Domnului,

Vezi șovăind câte-o bătrână
Cu micul ei nepot de mână!

Dar iată că poetului îi vine în minte chipul mamei singuratice, care-și plânge copilul dorit.

La zimbet cerul azi ne chiamă,
Sânt Paștile! Nu plânge mamă!

Intr'adevăr ziua de Paști este o sărbătoare excepțională în crugul anului, proprie numai Bisericii creștine. Este excepțională prin taina și frumusețea ei împrumutată din adâncul misterului învierii pe care-l prăznuim. Este excepțională pentrucă aduce atâta pace în suflete și-atâta liniște în natură, de pare că auzim cum crește iarba și cum se desfac mugurii. Sunetul prelung al clopotelor par'că acum e mai liric și mai tainic și inimile oamenilor mai calde. Luminile aprinse dela încunjurarea bisericii adaugă o notă în plus aspectului feeric al serviciului divin, care acum e mai frumos ca oricând.

Misterul învierii a făcut din Maria Magdalena o vestitoare a lui Isus Hristos cel înviat. Misterul a făcut din ucenici apostoli și din apostoli misionari sfinți și mucenici. Misterul învierii a făcut din necredinciosul Toma un credincios convins. Acest mister ne chiamă acum pe toți creștinii, ca într'un glas, cu o inimă și cu un gând să preamărim minunea și să cântăm taina ei. — „Invierea Ta, Hristoase, îngerii o laudă în ceriuri. Și pe noi pe pământ ne învrednicește cu un glas să te slăvim".

ILARION V. FELEA

In pădure

In pădurea tăinuită
De lumina orbitoare,
Crește mușchiul în răzoare
Și răzleață câte-o floare.

Vin noroade de gângănii
In șiraguri colorate,
Și, prin iarbă strecurate,
Pilda vieții vor s'arate.

O cetate neînvinsă,
Unde glasul tău răsună,
Cercetată doar de lună
Fac copacii în cunună.

Și, bătând ușor din aripi,
Sboară păsări prin frunzare,
Poartă până'n depărtare
Fermecata lor cântare.

Din adâncul de pădure
Cântă cucul singuratic,
Spune-al inimii jăratic
Dorul său primăvăratic.

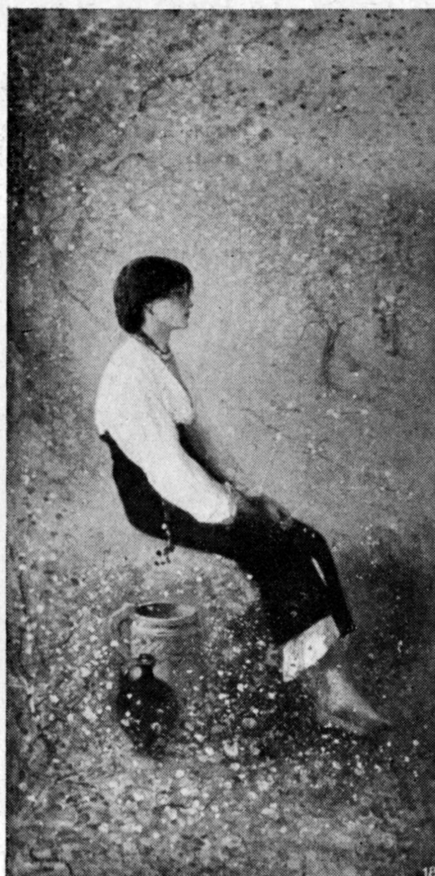
Iar când totul amuțește
Și zefirul blând adie,
Molcomit, cu sfioșie,
Codrul frunza și-o mlădie

Ca un fir prelung, de aur,
Câte-o rază furișată,
In desimea'ntunecată
Izbutește să străbată...

Și-i o goană uimitoare
Intre umbră și lumină
Când, în scorburi de rugină
Alb cu negru se îmbină.

O minune fără seamă
Din minuni alcătuită,
Unde viața-i liniștită
E pădurea mea vrăjită

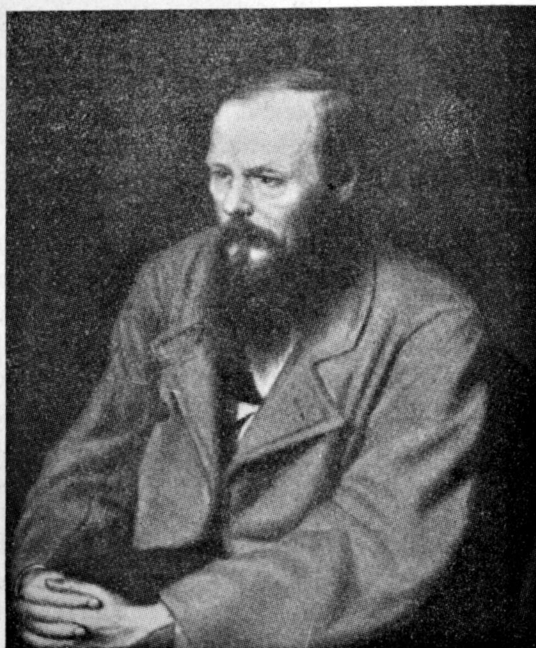
DAFNA-BLAGAIANA

Grigorescu: Primăvara

POSEDAŢII

Profetismul lui Dostoievski

F. Dostoievski

Incontestabil că F. Dostoievski e una din personalităţile cele mai complexe ale literaturii universale, comparabil doar cu Goethe, titanul dela Weimer. Pentrucă el „n'a fost numai un mare artist, el a fost un mare gânditor şi un mare vizionar; un dialectician de geniu de asemenea şi cel mai mare metafizician al Rusiei".[1] Melchior de Vogué scria unui prieten: „Dostoievski e enorm. Taine îmi spunea zilele acestea, că Zola, Daudet, Goncourt şi consorţii nu-s vrednici să deslege pantofii omului aceluia". Dostoievski rămâne mare în toate sensurile, prin existenţa lui dramatică, care ca o cale purificatoare l-a apropiat tot mai mult de sfinţenie, prin caracterul autentic rus — opera lui fiind o interpretare rusă a universului — în sfârşit, cel mai mare scriitor mistic. Geniul poporului rus s'a relevat lumii europene şi s'a impus mai ales prin Dostoievski şi L. Tolstoi socotiţi, cu drept cuvânt, ca interpreţii săi cei mai reprezentativi. Dacă am face însă o scurtă paralelă între aceşti doi mari scriitori, am găsi un contrast isbitor, situându-se în două poziţii ireductibile şi ireconciliabile. Astfel Dostoievski duce o viaţă de mizerie „n'are de multe ori unde să-şi plece capul", pe când moralistul dela Iasnaia Poliana, — foarte bogat încât St. Zweig, unul din biografii lui, l-a putut compara cu biblicul Iov — se putea îmbrăca în purpură şi vison şi veseli în toate zilele vieţii lui, împrejurare care l-a făcut să declare într'o zi cele mai temerare cuvinte omeneşti: „Eu sunt absolut fericit". Tolstoi e un moralist, un revoltat religios incorigibil, nu reformator religios faţă de dogmatica ortodoxă, nu neoprotestant stigmatizat ca eretic, pe când Dostoievski rămâne constant pe linia străveche şi inflexibilă a pravilei ortodoxe. Mai mult, Keyserling în recenta-i lucrare: „La Révolution Mondiale" nu se sfieşte să scrie: „Cu cât timpul înaintează, se descopere că Tolstoi este părintele natural al bolşevismului. Fiecare din dramele tolstoiene respiră în particular, autenticul spirit bolşevic". Pe când Dostoievski, după acelaş filosof este: „Primul mare anunţător pozitiv al unei ere noi". Dacă Dante este gloria catolicismului, Dostoievski este gloria ortodoxismului. Dostoievski a fost unul dintre cei mai profunzi scriitori creştini, un veritabil ucenic al lui Hristos.

Dostoievski n'a fost teolog şi n'a deţinut nici o situaţie în cadrul Bisericii, cu toate acestea el a dat cea mai optimă expresiune doctrinei ortodoxe, aşa cum se realizează ea în procesul tumultuos şi dinamic al vieţii. El ştie să sesizeze pe omul în mobilitatea-i pasională şi exaltată. El nu este numai un fin psiholog, ci el este, după expresia lui Berdiaeff un pnevmatolog. „Romanele lui Dostoievski nu sunt propriu zis romane; ele constitue o tragedie, tragedia interioară a destinului uman a spiritului uman unic, care se revelează sub diversele-i aspecte şi la diferitele etape ale trupului său".[1]

In cele ce urmează voi privi mai mult una din laturile operei Dostoievskiene care prezintă o mai mare actualitate — şi anume profetismul lui. Până la răsboi Dostoievski n'a fost deplin înţeles şi mai ales profetismul lui. A trebuit să vină marea comoţiune a răsboiului mondial, pentruca lumea să prindă sensul profund al operei lui Dostoievski, care este o vastă şi subtilă exegeză a procesului vieţii făcută din înălţimea concepţiei ortodoxe de viaţă. Dostoievski n'a schiţat într'un chip genial pe firmanentul viitorului numai instaurarea regimului ateist-comunist din U. R. S. S., ci a avut şi viziunea luminoasă a unei Rusii regenerată spiritual prin forţa purificatoare a suferinţei şi a iubirii creştine. „In zilele noastre termenile de „profeţie" şi de „profetism" au devenit mai degrabă epitete literare. Dar aceste termine trebue să exprime certitudinea noastră religioasă că profeţia n'a încetat şi nu poate să înceteze în Biserică. Apostolul Pavel interzice foarte clar dispreţul faţă de profeţii

[1] N. Berdiaeff: L'esprit de Dostoievski p. 9.

[1] N. Berdiaeff, o. c. p. 19.

şi față de Duhul sfânt. (I Tes. V 19—20). Duhul însă suflă unde vrea; darul profetic al Duhului nu este legat de cinul ierarhic, deşi se poate găsi unit cu el. Fără îndoială, discernământul spiritelor şi recunoaşterea profeției autentice sunt pentru Biserică o sarcină extrem de grea, căci este totdeauna pericol de eroare (pentru aceasta şi Apostolul spune: „Toate să le ispitiți, ce este bun să țineți" I Tes. V 21).[1] Deşi Biserica în mod oficial nu s'a pronunțat asupra profetismului lui Dostoievski, totuşi inspitindu-i opera nu poți să disprețueşti profețiile lui. Scriiori mari ca N. Berdiaeff, Mereschkowsky etc... au recunoscut şi susținut profetismul lui Dostoievski. Insuşi I. P. S. Mitropolit Antonie — actualmente în exil — în opera sa: „Slove la opera lui Dostoievski" se rosteşte astfel despre profetismul acestuia: „Nu vom vorbi din partea noastră. Trebue să întrebăm pe acest filosof, care a prezis aşa de bine ceeace s'a întâmplat. N'am vrut să-l credem atunci şi ne-am nenorocit. Să-l credem acum şi vom găsi calea către renaşterea umană".[2] De altfel profeția lui Dostoievski asupra revoluției ruse este uşor de verificat istoriceşte. Profetismul lui Dostoievski îmbrățişează două mari momente din viața spirituală a poporului rus, în succesiunea lor temporală: I. este etapa regimului sinistru, starea actuală din Rusia, când poporul rus este într'adevăr sub jugul „bestiei care pronunță cuvinte de hulă împotriva lui Dumnezeu şi a tot ce e sfânt", este Rusia lui Lenin, Trozki şi Stalin încorsetată de ateismul armat. Revoluția rusă este proecția dinamică a viziunii lui Dostoievski. Dostoievski a denunțat într'un mod genial revoluția roşie care începea să se elaboreze în regiunile subterane ale spiritului rus şi a prevăzut drumurile pe care va urma ca şi fructele pe care le va produce. II. Dar Dostoievski mai este şi profetul creştinismului nou al unei Rusii transfigurate şi chiar mai mult încă: a „unui cer nou şi a unui pământ nou". Cu aceste trăsături profetismul lui Dostoievski se apropie de al profeților Vechiului Testament, cari încă profețiau două serii de evenimente — unele mai apropiate şi altele mai îndepărtate. Ei anunțau poporului lui Israil nu numai ducerea lui în robie ca pedeapsă pentru păcatele lui, ci îmbrățişau şi vremile mai depărtate, vremile mesianice.

Tot astfel şi Mântuitorul în cuvântarea sa eshatologică (Ev. Mat. XXIV) profeţeşte nu numai iminenta prăbuşire a Ierusalimului, din care nu va rămânea peatră peste peatră, ci profeţeşte şi a doua venire a Lui, cu slavă şi cu glorie multă. Evident că până acuma s'a împlinit numai partea negativă din profeția lui Dostoievski cu privire la revoluția rusă, despre care putem spune cu toată certitudinea că „s'a împlinit Scriptura"; rămâne ca şi partea pozitivă din profeția lui să se împlinească într'un viitor care pare a nu fi prea îndepărtat.

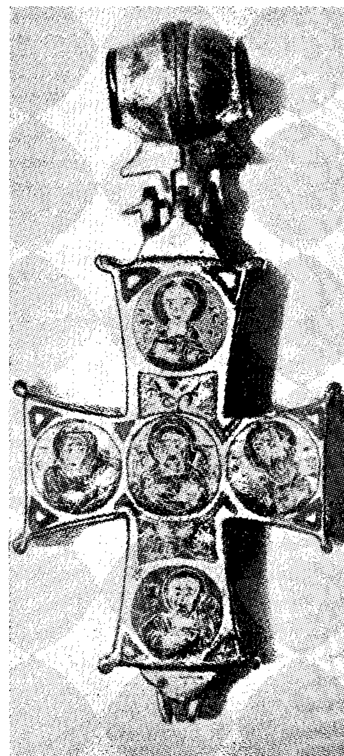
N. Berdiaeff, cel mai bun interpret a lui Dostoievski, observă cu drept cuvânt că: „Dostoievski a înțeles mai bine mişcarea ce se elabora şi scopul spre care tindea. Cu o perspicacitate genială el a observat temeliile ideologice şi caracterul revoluției ruse — aproape universale — ce se prepara. El a fost profetul revoluției ruse în sensul cel mai indiscutabil al cuvântului. Şi revoluția rusă s'a împlinit după Dostoievski; el a descoperit dialectica sa interioară şi i-a dat o formă. In adâncimea spiritului, în evoluția sa interioară, i-a sesizat caracterul ei şi nu în circumstanțele exterioare care erau în jurul lui o realitate empirică. Romanul „Posedații" e scris nu asupra prezentului, ci asupra viitorului. In realitatea rusă de acum 60—70 ani nu exista încă Stavroghin, Chirilov, Petru Verchovensky, Şigaliev... Aceste tipuri au apărut mai târziu, numai în secolul al XX-lea".[1] Dostoievski singur a înțeles şi încă cu mult înainte, că problema socialistă este înainte de toate o problemă religioasă, problema lui Dumnezeu şi aceea a nemuririi. „Socialismul nu este numai o chestiune uvrieră, sau aceea ce se cheamă a patra clasă, ci ea este mai ales chestiunea ateismului, a unei reîncarnațiuni moderne a ateismului; chestiunea turnului Babel, edificat fără Dumnezeu, nu pentru a se înălța dela pământ spre cer, ci pentru a face să scoboare cerul pe pământ".[2]

În special în romanul „Posedații" Dostoievski a creat o societate de revoluționari socialişti, cari dacă au apărut bizari şi ireali pentru timpul când a fost scris romanul, astăzi însă sunt perfect înțeleşi şi uşor de identificat printre „tovarăşii" din Rusia de astăzi. Aceste personagii sunt un extras fidel din galeria conducătorilor bolşevici de azi. Tocmai aici apare tot geniul şi darul profetic al lui Dostoievski, că el necunoscând marxismul nici realizarea lui postbelică, cunoscând doar socialismul francez din veacurile XVIII şi XIX, a unui Saint Simon, şi Prudhomme, cari aveau o nuanță creştină, a putut să prevadă nu numai naşterea lui de mai târziu, ci şi toate consecințele lui de astăzi, a avut viziunea exactă şi complectă a bolşevismului de azi şi aceasta cu o anticipație de 70 ani. Şi ceeace este şi mai interesant e, că în acest roman găsim anticipate revoluția rusă atât în faza ei inițială, cât şi în evoluția ei ulterioară; iar dacă azi s'ar căuta o inscripție pe frontispiciul U. R. S. S., nu s'ar

[1] S. Bulgakov, „Ortodoxia" p. 66—67.
[2] Citat după dl prof. N. Crainic.

[1] N. Berdiaeff, op. c. pag. 155—156.
[2] Idem, op. cit. p. 160.

putea găsi una mai potrivită și mai concentrată ca aceea dată de Dostoievski: „Posedații". Iată cum se exprimă în privința aceasta Dr. P. Pitov: „În pitoreștile sale producții literare, „Demonii" și în parte „Frații Karamazov" sunt o admirabilă ilustrare tipologică a revoluției ruse care a isbucnit la câteva decenii numai, după moartea lui. Oricine cunoaște amănunțit toate laturile și momentele dela începerea și extinderea acestei revoluții și apoi cetește din nou operile lui Dostoievski, ușor se poate convinge cum că numitul scriitor caracterizează evenimentele din timpurile noastre cu atâta preciziune și claritate, ca și cum le-ar fi văzut însuși cu ochii săi și ar fi luat parte direct la acestea.[1] Dostoievski prin unul din personagiile sale anunța astfel iminenta catastrofă rusă: „Dacă acolo (în Europa) — după cuvintele din ei — se năruește Babilonul și căderea lui va fi mare, apoi la noi în Rusia nici n'are ce să se mai năruiască la dreptul vorbind. La noi nu pietrile vor cădea, ci toate se vor descompune în pulbere. Sf. Rusie nu va fi în stare să opună nici o rezistență... sunt deja convins de succesul acestui fel de propagandă subversivă, cum că actualmente în Rusia e locul cel mai potrivit din întreaga lume, unde se poate face orice fără teamă de nici o rezistență. Prea bine înțeleg pentruce an de an bogătașii ruși tot mai mulți pleacă în străinătate. Cauza aici este pur instinctivă. Dacă vaporul naufragiază, șoarecii fug cei dintâi... Aici totul e predestinat și condamnat". Când unul dintre eroii revoluționari face în numele său și în numele tovarășilor săi afirmația că și fără creștinism și fără credință vor ști să-și iubească poporul, vor ști să sufere pentru acesta, să se jertfească chiar, pentru el și în acelaș timp vor ști să nu se despartă de popor la vreme de nevoie, să nu-l înșele în anumite înțelesuri...", primește replică în care se arată că populismul lor este fals, căci nu poți iubi ce nu cunoști și ei nu cunosc poporul rus pe care-l desprețuesc și că în delirul lor populist ei se agită pentru poporul francez și aici numai pentru cel din Paris și culminează sentențios în această supremă formulă: „Dar cine n'are popor, acela n'are nici Dumnezeu! Știi desigur că toți aceia cari încetează de a-și mai cunoaște poporul din care fac parte și își pierd legătura cu acesta, numai decât pe aceeaș măsură pierd și credința poporului, devin sau ateiști, sau indiferenți". Este aici exprimat întreg adevărul tragic al revoluției bolșeviste. Să vedem acum, cum un altul dintre eroii socialiști proiectează revoluția și cum își calculează efectivele revoluționare: „La început noi provocăm tulburări... pătrundem în popor. Știi că chiar în prezent suntem destul de puternici. Ai noștri sunt nu numai cei cari taie și ard, sau cari se întrec în acte de terorism... Ascultați! Eu i-am numărat pe toți învățătorii cari împreună cu elevii își bat joc de Dumnezeul lor și de leagănul lor, sunt deja ai noștri. Avocații care apără pe criminalii culți, motivând cumcă aceștia sunt mai desvoltați decât victima lor și că pentru a dobândi bani, n'au putut să nu ucidă — sunt deja ai noștri. — Elevii cari ucid pe un copil pentru ca să încerce senzație — ai noștri sunt. Jurații ce achită pe criminali, sunt toți ai noștri. Procurorul care tremură la judecată pentrucă nu e destul de liberal, e al nostru. Administratorii, literații, o aceștia sunt ai noștri, mulți, grozav de mulți, fără ca ei să-și dea seama de aceasta". Toți aceștia mobilizați într'o vastă organizație revoluționară, trebue să înceapă propaganda prin toate mijloacele, până ce vor reuși să ducă o țară la culmea desnădejdii. Evident că această propagandă în Rusia trebue să înceapă sub semnul ateist, apoi trebue să fie dinamitate succesiv, celelalte baze ale vieții de stat. „In primul rând Dumnezeu, legăturile de înrudire, familia... Trebue distrus totul pentru a se construi o nouă clădire, căci să propteşti cu proptele vechea clădire este o nebunie. Pornind dela nemărginita libertate, vom ajunge la nemărginita tiranie. A nivela munții este o idee frumoasă, nu ridicolă". Ceeace este necesar și urgent în lume este supunerea; apoi cultura este

Cruce pectorală în email. Veacul XIII.

[1] „Misionarul" rev. an. VI, Nr. 1, 2, p. 47.

un lux aristocratic. „Noi vom ridiculiza dorințele, vom provoca bețiile, intriga, raporturi libere, destrăbălare ne mai pomenită, vom anihila orice începuturi geniale la copii, vom face toate acestea numai pentru celebra „egalitate deplină". Noi am învățat meserii și suntem oameni cinstiți, de altceva nu mai avem nevoie". Prin urmare supunere complectă, impersonalitate desăvârșită, adevărata standardizare, iată ce proiectau eroii lui Dostoievski și ceeace au reușit să realizeze potentații de astăzi ai poporului rus. Pentruca noua viață să nu se desfășoare într'un tempo prea uniform și într'un ritm prea monstru, se vor îngriji guvernanții să provoace din când în când, odată la 30 ani — după Șigaliev — „convulsiuni". „Convulsiunea" este o rețetă propusă împotriva plictiselii, care trebue să dispară în noul stat, ca fiind o „senzație aristocrată". „Noi vom proclama distrugerea... sguduirea va fi de așa natură, cum n'a mai văzut lumea... Rusia se va întuneca, pământul va plânge după vechiul Dumnezeu". Pe ruinile fumegânde ale lumii nimicite va trebui construită o lume nouă care să se sprijine pe principii în desăvârșită opoziție cu cele vechi. Autorul acestui sistem e Șigaliev, care a întocmit și o carte în privința aceasta, propunând ca omenirea să fie împărțită în două părți inegale. O zecime deoparte, cu drepturi nelimitate și nouă zecimi transformată în „turmă" ascultătoare. Prin urmare temelia vieții viitoare va fi — nu fraternitatea, nici egalitatea, ci cel mai crud despotism: „Tovarăși din toată lumea, uniți-vă". Fiindcă Șigaliev e „om genial", el propune ca în societatea viitoare să fie bine organizat și spionajul, cetățenii fiind obligați să se spioneze reciproc și apoi să se denunțe. Fiecare aparține tuturor și toți aparțin fiecăruia. În cazuri excepționale se vor debita calomnii și ucideri, iar principiul este egalitatea, adecă toți sunt egali în sclăvie. Nivelul științelor, talentelor și culturii în general, trebue scăzut ca să fie accesibil tuturor. „Lui Cicero i se taie limba, lui Copernick i se scot ochii, Shakespeare este ucis cu pietri: iată șigalievism. Sclavii trebue să fie egali. Fără despotism n'a existat încă libertate și nici egalitate. Ori, în turmă trebue să fie egalitate și iată „sigalievism".

(Va urma).

Pr. AUREL RADU

DUIOȘIE

In sufletul meu arde jăratecul nestins
Ce peste tot aruncă o ploaie de scântei.
Dar vai!.. scânteia slabă se stinge'n drumul ei
Nainte ca alt suflet de om să fi atins.

Și cât visez incendiul acesta fără fum,
Aprins de o scântee din propria-mi simțire!..
Mi-e inima'nsetată atâta de iubire,
C'aș săruta săracii ce rătăcesc pe drum.

O, de-aș putea cuprinde în brațe și la sân
Pe toți copiii lumii, acum când sunt bătrân...
Pe fruntea lor senină, de grijă nebrăzdată,
Să-i mângăi părintește și dulce ca un tată!

E-atât de cald în suflet și-atâta de frumos
De par'că strălucește un soare luminos
Și mâna mea și fruntea mă ard ca lacrima
Și simt cum se topește în piept și inima...

P. POSSA

A tremurat o rază

A tremurat o rază la fereastră
Și am primit-o'n casa mea cu flori
Să-mi încălzească gândul trist în noapte,
S'aducă'n mine cânt de sărbători.

In drum iubirii mele flori i-am pus
Și i-am stropit miresme 'mbătătoare,
Să-mi umple ochii seara de lumină,
Să-mi verse'n suflet boabele de soare!

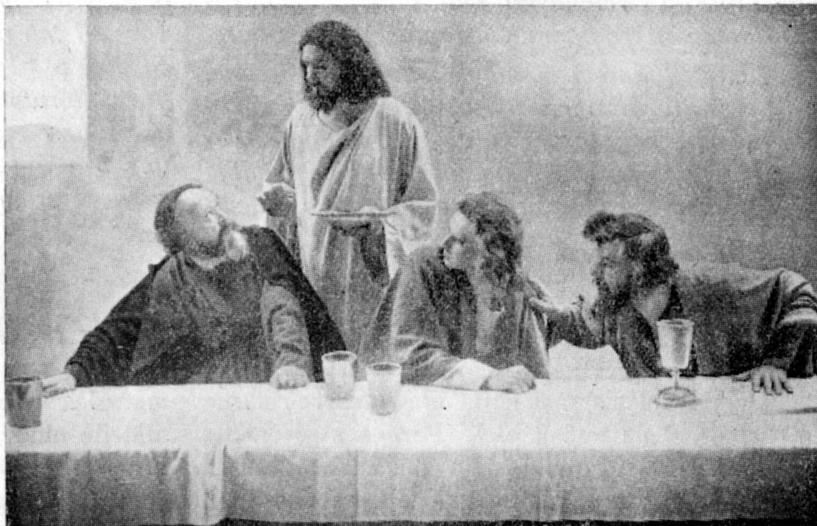
ANA TOADER

PATIMILE MÂNTUITORULUI

LA OBERAMMERGAU

Oberammergau, micul orășel din Bavaria de sus, din zece în zece ani este teatrul unor mari serbări religioase, în care populația însceneazǎ întregul calvar al patimilor Mântuitorului.

Obârșia acestui interesant obiceiu datează încă din anul 1634. O ciumă nemiloasă, care bântuia cu furie regiunea, s'a abătut pe la anul 1632 și asupra acestui orășel, semănând moartea și împrăștiind din greu durerea în sânul familiilor. Cum nici după un an nu s'a potolit, consiliul comunal a decis să facă înaintea Providenței divine un act de credință. Din sala de ședințe a plecat în procesiune la biserică, unde îngenunchind în fața crucii pe care era răstignit Mântuitorul, a făcut următorul jurământ: „Doamne, Tu, care poți toate, ai milă de noi, izbăvește-ne de această cumplită plagă și noi îți făgăduim să ne aducem aminte din zece în zece ani în mod demn de taina dumnezeeștilor Tale patimi". Poporul, care însoția consiliul, repetă și el acest jurământ. De atunci, spune cronica, „nici un locuitor al Oberammergau-lui n'a mai căzut jertfă acestei plăgi".

„Adevăr zic vouă: Unul din voi mă va vinde..."

Pilat

Primele festivități s'au desfășurat cu o pompă deosebită, deja în anul următor.

Despre textul acestui teatru sfânt se face mențiune abia pe la anul 1683, în cursul răsboiului de 30 de ani. E foarte probabil că această însceneare a ultimelor fapte din viața Mântuitorului e cu mult mai veche decât anul jurământului de credință și își are originea în jocuri asemănătoare din evul mediu. Textul original de sigur a suferit în cursul veacurilor foarte multe modificări. Cel mai vechiu text existent datează din anul 1662. Pe la jumătatea secolului al 17-lea se folosea textul unui măestru cântăreț din Augsburg, Sebastian Wild, compilat și el după mai multe texte asemănătoare. La reprezentațiile din anul 1750 și 1760 s'a folosit textul schimbat de benedictinul Rosner, apoi de Magnus Knipfelberger. Cel actual păstrând tonul biblic e foarte apropiat de limbajul simplu al locuitorilor din acest oraș. S'a încercat transformarea textului și adaptarea tehnicei teatrale a întregei piese la teatrul profan. Locuitorii se opun însă cu toată energia la orice inovație de felul acesta.

Mai nou s'a adăogat și muzica compusă de un institutor din localitate, măestrul Roch Dedler. Această muzică însă nu este un acompaniament al „Patimilor". Ea însoțește și susține corurile cari leagă diferitele părți ale piesei propriuzise. Corurile acestea formează preludiul acțiunii din scenele ce urmează să se desfășoare, sau un comentar al tablourilor vii din Vechiul Testament, intercalate în piesă. Judecând după acestea, rolul muzicei se contopește cu acel al

corurilor, care urmăresc un singur lucru, să pregătească sufletele prin atmosfera ce o creiază, spre așteptarea tragediei sfinte, care se va împlini. E tot ceeace sufletul simplu și evlavios a putut creia și accepta ca mai nimerit pentru a reda fidelitatea tradițională a faptelor mântuitoare.

Actorii, oameni simpli, locuitori ai orașului, fără pregătire artistică deosebită, redau personagiile pe care le reprezintă cu simplitatea sufletească a omului fără o varietate de nuanțe psihice, însă cu o profunzime cu atât mai evidentă. Sub haina biblică în care sunt îmbrăcați, conștiința unui act deosebit de solemn, câștigată în cursul veacurilor, unește și transformă cu atâta putere masa actorilor, încât atmosfera creiată de ei se răspândește peste întreg auditorul, cuprinzându-l într'un fior sfânt de osârdie religioasă. Și mai e ceva, care face farmecul „Patimilor Mântuitorului" jucate la Oberammergau: conștiința actorilor că ei nu joacă teatru, ci își îndeplinesc un jurământ sfânt față de Celce le-a ascultat ruga în vremurile de grea urgie. L. BOLOGA

ACOLO UNDE HRISTOS ÎNVIE...

Antichrist trage-a moarte

Demult nu s'a mai scris aici despre stările din Rusia. Și nu numai aici. Parecă și cronicile marilor periodice occidentale păstrau în timpul din urmă o tăcere semnificativă asupra chestiunii religioase și a tratamentului de care se împărtășește ea sub domnia satârului bolșevic. Căci despre aceasta-i vorba. Și, în Rusia, pe această chestiune, acum, e liniște. Numai că liniștea, în cazuri și împrejurări ca cele ce se consumă acolo acum, nu prevestește totdeauna lucruri bune. Totuși, cerul pare a se'nsenina și frontul antireligios a-și mai domoli entuziasmul. Anumite defecțiuni în familie, adăugate la rezistența dârză a poporului față de teribilele încercări de descreștinare, par a fi canalizat toată atențiunea șefilor moscoviți asupra unor probleme — deocamdată — de o mai acută importanță. Buletinele cari duceau în lume vestea isprăvilor cotidiane ale persecuției elementului creștin, s'au rărit. Lucru care prilejuește publicațiilor ce-au ținut mereu sub observație pe Antichrist, încercări de sinteză asupra evenimentelor consumate deja, căutând să deslușască din înțelesul lor semne pentru cele viitoare. Concluziile la cari duc acele sinteze, sunt cari de cari mai interesante și toate îmbucurătoare. Sufletul creștin își solicită insistent restaurarea în firescu-i drept de-a proslăvi și comunica liber cu Celce l-a zidit. Noi dăm aici câteva fapte. Nu din buzunar. În cazul acesta — și peste tot când raportăm despre actualități la desfășurarea și consumarea cărora n'am fost martori — firește suntem tributarii unei prese, care ne îngrijim să aibă o singură calitate: seriozitatea. Și în aceasta privință, principalul meu izvor [1] cred că rezistă oricărei critici. O astfel de explicație — care-i precauțiune — era necesară. Mai ales că-i vorba de Rusia. Ale cărei „minuni" realizate în toate domeniile — și mai ales în cel care ne preocupă pe noi — sunt atât de unice, încât făcându-le publicitate fără îndrumări la sursă, ușor poți fi lovit de acuza că spui basme sau — cel puțin că exagerezi.

[1] „Crisi nell'ateismo militante sovietico", — în revista La Civiltà Cattolica, Roma, An. 86—16. III. 1935; pp. 561—575.

CÂTEVA DATE

I. Organul Uniunii ateilor militanți din Rusia, *Bezbojnik* (Fără Dumnezeu), avea următorul tiraj:

În 1928	63.131
„ 1929	150.000
„ 1930	325.000
„ 1930 la sfârșit . . .	400.000
„ 1931 la 25 Dec. . .	500.000

Notăm că în anul 1929 s'a introdus colectivizarea forțată. Anul 1930 e celebru prin violența cu care se executa colectivizarea. E anul în care persecuția religioasă luase proporții înspăimântătoare. Bezbojnik petrece „anii cei grași". Proiectilele pe cari le sloboade din gura-i de iad, se înmulțesc mereu. Și apoi, începură să scadă. Ca număr de pagini și ca număr de exemplare. Acesta din urmă, nici nu-l mai anunța. Nu era de loc de natură să îmbărbăteze. Ar fi semănat numai descurajare printre zeloșii rivali ai lui Dumnezeu.

II. Această scădere e mai vădită în periodicul științific al ateilor militanți: *Antireligiosnik*, care:

în 1931 apărea lunar în	128 p. și	31.500 expl.
„ 1932 „ bilunar în	64 „	
„ 1932 (Iulie) apărea lunar în . .	64 „	
„ 1932 (fine) — tirajul a scăzut la . . .		20.250 expl.
„ 1934 apare la două luni odată în	48 p. și	13.000 „
Nr. Iulie—August 1934, avea un tiraj de . .		11.700 „
„ Sept.—Oct. „ „ „ „ „ . .		11.580 „
„ Nov.—Dec. „ „ „ „ „ . .		12.000 „

În preajma marilor sărbători creștine (d. p. Crăciunul), propaganda era întețită, totdeauna. Să se observe și tirajul publicațiilor pomenite.

Catedrala „Mântuitorul" din Moscva, distrusă de bolșevici

III. Organizația ateilor militanți din Rusia, după statistica din 15 Maiu, 1932, numără 5.673.000 membri. De-atunci nu s'a mai făcut alta. Se așteaptă o nouă statistică anul acesta, cu prilejul aniversării unui deceniu dela instituirea Uniunii ateilor militanți. Sunt probe serioase, că numărul lor a scăzut mult. Bezbojnik din 29 Ianuarie 1934 raporta nemângăiat că în mai multe circumscripții organizațiile antireligioase s'au desființat. În Noemvrie acelaș an, el aducea notița următoare: Sovietul local al ateilor militanți era convins că are o întreagă circumscripție de nuclee antireligioase organizate în ținutul Kovron, însă fu deadreptul dezolat când primi dela președintele acelei circumscripții o scrisoare care glăsuia așa: „Nici în oraș, nici în împrejurimi nu se mai află nici o celulă (nucleu). În toată circumscripția nu mai este decât un ateu organizat, și acela sunt eu".

Desigur că acest picant document nu e unic în felul lui.

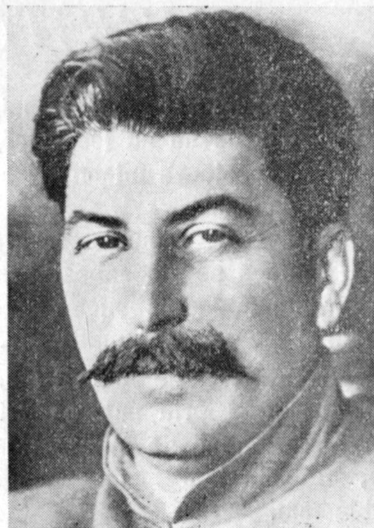
Cari sunt cauzele acestei decăderi?

În 1930 Uniunea ateilor se bucura de concursul cel mai larg al guvernului și în particular de fioroasa colaborare a GPU-ului. Concurs pe care-l tăgăduia. Era mult mai simpatic și mai convenabil să se dea drept o societate independentă de stat, o societate de voluntari și convinși și să strige'n gura mare că „popii mint", când îi identifică deadreptul cu puterea sovietică. Această uniune, de drept, nu-i un organ administrativ; de fapt însă, da!

Câțiva preoți romano-catolici scăpați din insula Solovki și ajunși cu bine la Roma, au arătat că GPU persecută cu furie și pentru motive pur religioase. Cauza pentru care concursul statului s'a anemiat trebue căutată nu numai în rezistența dârză a populației față de încercările de descreștinare, care desigur n'a fost lipsită de oarecari influențe asupra entuziasmului aprigilor persecutori, ci și în cazierul personal al șefului uniunii și campaniei antireligioase, ornat nu demult cu un păcat din cele pe cari Stalin nu le știe ierta.

ASCENSIUNEA ȘI DISGRAȚIA LUI GUBELMANN, ALIAS IAROSLAWSKI

Iudeul Gubelmann, cunoscut mai bine sub numele de împrumut Emilian Iaroslawski, e unul dintre acele exemplare de soiu, cari ilustrează perfect de bine un lucru: cum o canalie și-o nulitate poate ajunge rapid „om mare". Asta firește într'o țară în care ordinea, bunărânduiala a fost pusă „cu josu'n sus". Vechiu bolșevic, membru al partidului din 1898, faimos prin excesele sângeroase comise de el în revoluția din 1905, membru în comitetul central al partidului din 1921, secretar al teribilei comisii de disciplină a partidului comunist (singura autoritate în fața căreia tremurau teroriștii din GPU), a servit cu o sălbatică credință pe Stalin în lupta lui contra lui Zinoview, Trotzki, Rykow, Bukharin și alții, ceeace i-a câștigat simpatia dictatorului bolșevic. In organizația ateilor militanți, a făcut frumoasă carieră și a crescut, așazicând, gloria lui cu succesele ei. Capul alor peste cinci milioane de smintiți cari vedeau în el pe pontiful unei noi religii, nu putea să nu-și ia ifose de om important. „Gloria" i se urcase la cap. In curând avea să-l turtească... Nu terminase nici două clase gimnaziale și se credea a fi devenit unul din intelectualii partidului. Operele sale urmau a fi traduse în mai multe limbi europene. Un profesor dela Sorbona, liber-cugetătorul Renato Martel, îl numea

Stalin, țarul roșu

„profesorul Iaroslawski". In colaborare cu alți „intelectuali" a compilat o Istorie a partidului comunist în patru volume. Stalin a răsfoit-o și a încrețit fruntea. A pus mâna pe peană și i-a făcut o „recenzie", în care constată că opera numită conține erori fundamentale și istorice (în „Revoluția proletară" Nr. 6 din 1931; după locul citat). Asta, ca om de litere. Apoi, ca superiorul lui politic, Stalin a mers mai departe: l-a tradus în fața comisiei de disciplină a partidului, al cărei fidel secretar era tocmai acuzatul. Iaroslawski a cerut „pardon". Laș și de nimic, omul care a predicat ani de zile în al său Bezbojnik și'n discursurile sale, că umilința, răbdarea, iertarea etc., sunt incompatibile cu spiritul revoluționar, înșiră pe trei coloane, în Pravda din 10 Dec. 1931, erorile sale, recunoaște că mai sunt și altele și roagă umilit și pocăit pe „tovarăși" să ierte și să corecteze. Comisia de disciplină nu l-a condamnat formal, însă mișcarea atee, după disgrația parțială a șefului ei, s'a resimțit mult. La congresul general al partidului comunist din Ian.—Febr. 1934, Stalin n'a găsit potrivit să dee în discursul său, un loc prea însemnat problemei religioase. Iar Iaroslawski, scăpat deocamdată de mazilire ca prin minune, cu acelaș prilej, fu constrâns de invincibila forță a adevărului, să se spovedească așa: „Un inamic, pe care n'am isbutit încă să-l înlăturăm din clasa muncitorească și țărănească, este religia. E adevărat că'n lupta ce-o ducem contra ideologiei religioase noi am ajuns la rezultate importante... Insă am greși dacă am crede că am sfârșit-o cu ea". Lunga sa tiradă împotriva religiei n'a fost aplaudată de loc inimos.

Chiar în timpul congresului, Bezbojnik (29 Ian. 1934) publica diferite rapoarte ale oficinelor sovietice, cu un pronunțat caracter antiateist. Președintele circumscripției „Stalin", de pildă, dădea Satanei, în scris, pe instructorul sovietului uniunii ateilor din orașul respectiv. Nu mai era nevoe: era al lui demult...

Nu sunt rare prilejurile când se întâmplă lucruri, la auzul cărora nu știi ce să faci: să râzi, sau să mărturisești că setea după Dumnezeu e pentru suflete esențială, ca hrana pentru corp. Așa bunăoară, pe-alocurea, când „tovarășii" se întrunesc ca să facă vre-o „epurație" în organizația partidului, întâi intonează cântări religioase, ca Dumnezeu să le ajute să-i „curețe" pe cei de nimic. Sau ies cu praporii la semănături, rugându-se Cerului să binecuvinteze recolta socialistă.

Dar, alături de aceste semne negative ale restaurării religioase în Rusia se pot aduce și altele, cari arată în mod pozitiv că începutul s'a făcut.

PRIMELE FLORI

La 27 Aprilie 1934, mitropolitul de Gorki (vechiul Nijni-Novgorod), a fost proclamat Mitropolit al Moscovei. Cinci zile mai târziu, la 2 Maiu, la catedrala Bunei-Vestiri, centrul eclesiastic al Rusiei ortodoxe, o măreață slujbă dumnezeiască a strâns în jurul sfântului altar pe noul mitropolit înconjurat de 20 episcopi, 44 preoți și 15 diaconi.

CONCLUZIE

Să mai așteptăm... Dumnezeu nu doarme... Iar când se va prăbuși trăgând după sine toți idolii și slugitorii lui mincinoși, noi vom scrie pe mormântul răposatului Antichrist modern cel mai frumos epitaf, cu cele mai frumoase cuvinte.

Breslau, Aprilie 1935. GRIGORIE T. MARCU

CELCE S'A MILOSTIVIT SPRE NOI

HRISTOS — MEDICUL

„Doamne, dacă nu vei face minuni, nu vor crede în tine", — îi ziceau lui Isus învățăceii.

Cele mai înduioșetoare minuni le-a săvârșit Isus vindecând bolnavii.

Isus Hristos a fost cel mai desăvârșit medic. Arta lui de a vindeca se deosebește radical de metodele polipragmatice ale științelor medicale de astăzi. Procedeul lui a fost dumnezeesc.

El vindeca prin puterile sale divine, prin puterea cuvântului său și prin puterea privirii sale dumnezeești, uneori plină de înduioșetoare milă, alteori aspră, străpungătoare, mai ascuțită decât o sabie cu dublu tăiș.

Cu privirea Lui deschidea ușa trupească a oamenilor, așa cum deschidem noi, cu cheia, ușa caselor; dar El intra pe ușa deschisă ca în casa Sa. Acolo cunoștea toată durerea, știa toată suferința și stăpânea toată putința de vindecare.

Mila Sa era așa de adânc veritabilă, încât — înainte de a vindeca pe bolnav — se îmbolnăvea și El alături de cel bolnav, ca apoi să se vindece tot alături și deodată cu bolnavul Său.

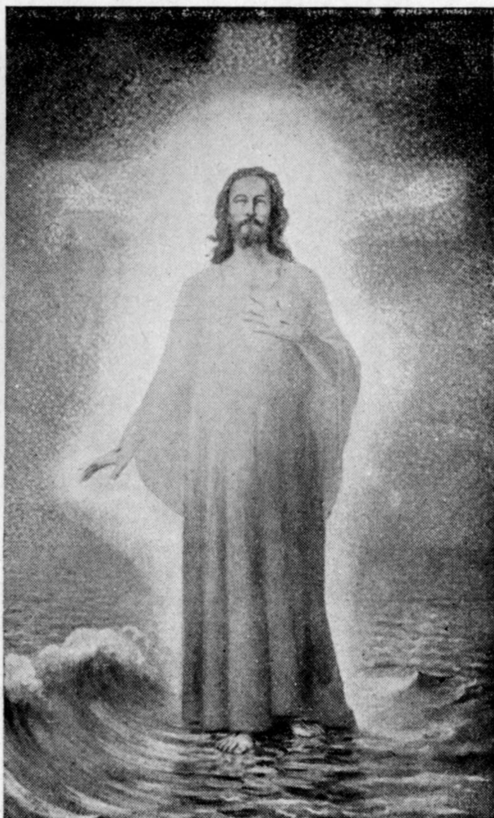
Iar în clipa de vindecare și de înzdrăvenire, bolnavul Lui se simțea mai aproape de El, decât un copil de mama sa.

Puterea Lui pare că se muta din El în trupul sleit de suferințe al bolnavului și prin această putere se vindeca cel bolnav: femeea, care suferea de 12 ani în curgere de sânge, suferise multe tratamente din partea multor doctori și își cheltuise toată

avuția pe medici și farmacie, dar fără vindecare, mergea tot în spre mai rău. Sleită de putere, slăbită îngrozitor, era numai piele și oase, cu fața galbenă ca de ceară, auzind de minunile lui Isus, s'a târât cu anevoie prin mulțimea altor bolnavi, cari încă s'au îmbulzit la El să-l atingă. Fiindu-i rușine de oameni, din cauza bolii sale, ea s'a apropiat din spate către Isus, și pe furiș, s'a atins de unul din faldurile hainei Lui; minunea dorită cu atâta sete dogoritoare de ea, s'a produs: din forța puternică ce a țâșnit din El ca un trăznet, toate s'au cutremurat în ea și izvorul de scurgere a sângelui ei a secat într'o clipire. A voit să se piardă prin mulțime, să-și ascundă rușinoasa sa rană. In loc de dojană Isus îi zise: „Fiica mea, nu te teme, credința ta te-a mântuit, mergi în pace".

Privirea Lui este așa de puternică, încât îmblânzește cu ea furtuna mării care amenința cu pierzania în valuri pe pescarii-învățăcei, pe când El adormise în luntre. Trezit fiind de cei cuprinși de groază, El a privit peste valurile înfuriate și sbiciuite de vânturi turbate; cu privirea Lui le-a domolit, le-a liniștit...

Iar învățăceii Lui privindu-i ochii, s'au înspăimântat de liniștea ce s'a făcut deodată și pe mare și pe fața Lui. O mare groază le-a cuprins inimile lor, iar lumea din corabie se întreba: „Cine este acesta, că vânturile și valurile mării ascultă de El?"

Isus umblând pe ape

Mirarea lor a fost și mai mare, când au văzut că privirea Lui stăpânește deopotrivă furtunile elementelor naturii, ca și furtunile sufletului omenesc.

Abia au debarcat de pe marea înfuriată, pe uscat, le venea în față o altă furtună, care nu se asemăna cu nimic; nu ști'au ce poate fi, vre-un animal sălbatec, sau vântoasele fug în față cu ei, pe câmp, umplându-i de groază cu sbieratul sgomotos ce nu se asemăna nici cu al omului, nici cu al animalelor. Furtunatica arătare apropiindu-se de ei, au recunoscut în ea pe îndrăcitul din Gadara, spaima acestui ținut.

Inspăimântați de acest monstru îndrăcit, care avea puteri nemăsurate, încât rupea lanțurile, rodea funiile și sfărma belciugurile în care-l ferecau, zi și noaptea sbierând furios prin pustie — s'au ascuns pe după tufiș, printre stânci s'au tupilat, cu ochii închiși de îngrozire ascultau cum se apropie de ei tot mai mult sgomotul furtunei și deodată se face liniște și tăcere: Minunea s'a produs.

Deschizându-și ochii au văzut pe îndrăcitul de altădată plecat la picioarele lui Isus, stând liniștit, îmblânzit, vindecat de nebunia lui și privind cu smerenie la Isus-Doctorul, care a scos dracii din el; iar Isus era aplecat asupra lui și-l privia cu milă, cum privește o mamă pe copilașul ei bolnav.

Isus vindecătorul știe că orice boală este o pedeapsă a Cerului pentru păcate săvârșite, sau moștenite.

Pentru toate păcatele lumii El este gata să primească supliciul îngrozitor, vine în lume să poarte suferințele noastre omenești, vine să-și așeze trupul Său sub pedepsele păcatelor noastre. Din milă față de suferințele omenirii El a zis către Tatăl din ceruri: „Tată, dacă lovești în ei, în mine lovești; iar dacă-i cruți, pe mine mă cruți de suferințe!" Și iarăș a zis:

Avva, Părinte,
Umilit, ferbinte
Te rog: privește,
Ce trist se chinuește
Sufletul, departe de Tine!
Pe pământ negăsind bine,
De moarte să fugă dorește,
Caută cale și n'o găsește.
Părinte, Prea Bune,
M'ai trimis în lume
Ca să sufăr,
Să-l răscumpăr.
Cupa suferințelor sunt gata,
S'o golesc întreagă, pe Golgota.
Pentru buni și răi
Că-s toți fiii Tăi.

Dr. E. NICOARĂ

Dor de mamă

In curtea bisericii,
Inşirate stau morminte,
De flori multe'mpodobite.
Unde-s ochii mamei mele?
Nu se uite ei la stele,
Ci la lacrimile mele,
Cu poveţe înţelepte
Căile să mi-le'ndrepte!
Să-mi trimeată'ntotdeauna
Cuvântări de desmerdare
Intrupate'n sărutare...
Mult aş vrea să am o casă
Sub o cruce ce apasă
Pământul ce mi-a fost Mamă...
Dacă e ceva de seamă
Este dorul cel de mamă,
Ce spre cimitir mă cheamă...
Imi e dor de glasul sfânt
Ce-a rămas fără cuvânt
De când doarme sub pământ...
Lutule, ce mi-eşti drag mie,
Ţine ruga mea în seamă,
Şi la sânul tău mă cheamă
Tu, pământ, ce mi-ai fost Mamă...

DAFNA-BLAGAIANA

LUAREA DE PE CRUCE

IOSIF SCOŢÂND PIROANELE

Cum I-au spart piroanele
Mânile, picioarele!...

Cum roşesc rănile lor
Ca macii rozoarelor!...

...O, voi răni de-a pururi vii,
Voi ne scoateţi din urgii!...

NICODIM LUÂND CUNUNA

Tu, cunună grea de spini
Impletită de haini,

Care-ai rupt în fruntea Lui
Pâraiele sângelui,

Spune-i lumii ca să ştie:
Că plăteşti a ei trufie...

IOAN SPĂLÂNDU-I COASTA IMPUNSA

O, cum L-a isbit din plin
Lancea asprului Longin!

O, cum dă din coastă, încă,
Sângele Lui, ca din stâncă!...

...Sânge sfânt!... Cum curgi! Gâl, gâl...
Cum speli sufletul de mâl!...

MAICA SPUNE TAINA CRUCII

Crucea-i Legea cea mai tare,
Dragoste fără hotare!...

Crucea-i darul cel mai mare:
Milă fără de 'ncetare!...

Crucea-i ce-i mai sfânt sub soare...
Jertfă, pân' la sângerare!...

MIRONOSIȚELE SE 'NTREABA

Cine știe, bine știe
Care-i dragostea mai vie:

Dragostea Calvarului?...
Dragostea Altarului?...

...Sângele Lui curge'n șir
Și pe Cruce!... Și'n Potir!...

Preotul AUREL NANU

CRÂMPEE

Pentru „Săptămâna cărții"

„SĂPTĂMÂNA CĂRȚII" E ACI!

Prinde rădăcini excelenta ideie de a da — cel puțin odată pe an — o atenție deosebită cărții, nutremântului sufletesc, *bun,* aprovizionându-ne cu lectură și întrebându-ne: *de ce* cetim cutare și cutare carte?

Nu este vorba numai de o afacere de tarabă, a librarului și a editorului, ci de răspândirea unei serii întregi de opere, cari să formeze substratul discuțiilor în societate, să ofere material de gândit celui dornic de înaintare.

Goethe, marele scriitor și cugetător, a dat odată sfatul: „Omul să asculte zilnic cel puțin un cântec, cât de scurt, să citească o poezie bună, să vadă un tablou frumos și — dacă ar fi cu putință — să rostească vre-o câteva cuvinte înțelepte".

Grigorescu: Ciobănaș

Ușor i-a fost lui Goethe — veți zice. Goethe a fost un om cu stare materială bună, ministru, fără de grija zilei de mâine, într'o epocă — sbuciumată și ea — dar nu atât de zguduită din temelii ca a noastră!

Și totuși — pe lângă toată criza, pe lângă toată modestia pungii — *câteva* clipe de bucurie *poate* să-și procure fiecare, numai să vrea: un cântecel poate fredona fiecare — poate ceti o poezie, de Coșbuc sau de alții. Cu tablourile va fi mai greu, dar tot își poate plimba cineva ochii pe tablouri frumoase, dacă nu pe câte un „Grigorescu" sau pe un „Luchian" cel puțin pe tablourile naturii: pe-un răsărit sau pe-un apus de soare, strălucit. Câteva „cuvinte înțelepte" iarăși poate rosti, zilnic, în dreapta, în stânga, în locul înjurăturilor urâte din multe din ziarele noastre.

CARTEA „DUȘMAN OMULUI"?!

Scriitorul iubit *I. Brătescu-Voinești* ne descrie în schița: „Inimă de tată" (din volumul „Intuneric și lumină"), cum „Conul Nae", un boier plin de bun-simț, își prinde fiul, pe Mișu, medicinist, cetind literatură care descurajează pe cetitorul de literatură sănătoasă și isbucnește: „Mișule, fătul tatii, lasă cărțile alea, că nu sunt bune... ascultă-mă pe mine, nu sunt bune!... Cartea va să fie omului prieten, nu dușman... Din carte va să învețe omul, cum zice Miron Costin, cronicarul, în predoslovia lui, să cunoască pe Dumnezeu și laude să-i aducă pentru toate ale Lui cătră noi bunătăți". Apoi urmează: „Prieten, nu dușman... și cărțile astea îți sunt dușmani dacă-ți sădesc și fac să-ți încolțească în minte gânduri pismașe, ca alea care le-am cetit adineauri scrise cu mâna ta... slova

a... duşmani, dacă ponigresc bunătatea lui Dumnezeu şi frumuseţea lumii clădită de Dânsul... Uită-te şi vindecă-te!..."

Literatura — de sigur — n'are voie să contribue la înrăutăţirea oamenilor; totuşi o face — în mare parte — în zilele noastre, nu numai la noi, ci în toate ţările.

Oricât ar clătina cineva din cap, totuşi, avea dreptate *Ion Ghica*, scriind în „Amintirile" sale, despre opera poetică a lui *Grigore Alexandrescu*: „mulţi poate au păşit pe calea cea dreaptă de teamă să nu-şi recunoască abaterile în vreo satiră sau în vreo fabulă de ale lui Alexandrescu"; avea dreptate când cerea, ca o operă de artă să contribue câteodată şi la îndreptarea relelor.

NICU GANE ŞI LITERATURA DE AZI

In anul acesta s'au împlinit 100 ani dela naşterea lui. Cine vrea să simtă marea distanţă care ne desparte de atmosfera literară de pe vremea lui Nicu Gane şi atmosfera de astăzi, va face bine să recitească volumele lui de schiţe şi novele.

O, da, unele i se vor părea spălăcite, ca nişte fluturaşi cu aripioarele şterse, păstraţi în vârful unei bumbuşte, într'o cutie; altele însă au să-i dea de meditat, regretând că nu găsim în prea multe opere de ale scriitorilor de astăzi seninătatea, robusteţea, umorul sănătos din ele.

De sigur, Nicu Gane n'a fost un scriitor „mare", dar a avut mult bun-simţ şi a oferit nutremânt sănătos publicului cetitor.

Ca să se vadă prăpastia în care am căzut noi, cei din generaţia de astăzi — cetiţi schiţa „Duduca Balaşa", din 1880. „Duduca" e o mătuşe care „priveghează asupra neispititelor tinereţe ale Elenei", soţia lui Alexandru, căsătorită de curând.

Nicu Gane râde un râs sănătos, proslăvind tinereţea sburdalnică a tinerilor căsătoriţi, cari întreprind o excursie la munte, cu „Duduca Balaşa" cu tot. Veselie, saltele de muşchiu, mâncări fără de cuţite şi furculiţe — un weekend ideal, dar drumurile sunt bolovănoase, grele şi căruţa ţărănească sdruncinătoare şi „O, grozăvie! Duduca Balaşa să încalece pe cal şi încă bărbăteşte! Asemenea ruşine ea nu păţise încă în viaţă!" „Cucuţată pe şea", pe „Ducipalul" ei, un „cal blajin" — e luată în zeflemea de tinerii căsătoriţi.

Astăzi? Încălecatul bărbăteşte pe cal e — floare la ureche!

Iar Toader Fuior, ciobanul, care trece peste „Duduca Balaşa" când doarme în neglijé, ca să-şi ia puşca, el, „nespălatul", el care-i scapă viaţa, omorând ursul ce se apropiase de stână — Toader Fuior ar intra în dragoste astăzi cu doamna dela oraş, cum o descrie cutare roman „modern", ce otrăveşte sufletul!

Noaptea de vară descrisă de Nicu Gane, e aceeaş şi astăzi şi aceiaşi fiori ţi-i trezeşte pagina frumoasă, plină de sănătate.

MUZICA INTREMEAZĂ

Puterea muzicii frumoase a descris-o minunat un scriitor de seamă francez, *G. Duhamel*, autorul cărţii: „Civilisation", care nu se răspândeşte în traducere, la noi, fiindcă nu conţine nici o sgândăreală sexuală, ci apelează la omenescul din oameni. Duhamel a vorbit despre muzica compozitorului clasic german Iohann Sebastian Bach, dela a cărui naştere s'au împlinit tocmai 250 de ani.

Muzica a avut o influinţă mare asupra vieţii sale, mărturiseşte Duhamel.

„Odată, când m'am dus în vizită la prietenul meu (pictorul Geoffroy-Dechaume) şi când m'a văzut îngândurat, întristat, chiar la marginea durerii şi a disperării, strigă el deodată: „Duhamel e trist! Ei bine, avem să-i cântăm din noul nostru Bach! Era „cantata", care o luaseră ei la rând: „Schafe, können sicher weiden..." (oiţele pot paşte liniştit). De dragul meu întreaga familie a intonat melodia şi pot să vă mărturisesc că m'am simţit despovărat, aproape vindecat!"

MUZICA — DOFTORIE SUFLETEASCĂ!

Altă scenă — tot atât de emoţionantă — descrisă tot de Duhamel. Pictorul-prieten a primit vestea, fiind dus din Paris, că i s'a născut o fetiţă. Al zecelea copil, dintr'o căsnicie frumoasă! Fericitul tată a luat repede trenul şi a alergat acasă. „A ajuns la dânsul acasă, noaptea — salută pe nevastă şi pe nou-născuta, apoi — întreagă familia, reunită, intonă un coral de Iohann-Sebastian Bach, un coral, pe care — de atunci — toţi prietenii acestei gingaşe familii îl numesc, evocând pe fetiţa, „coralul Silviei".

O, da, fireşte, muzica lui Bach nu este uşoară şi nu putem pretinde ca la noi să se imite dragostea francezului pentru compozitorul celebru — dar gândul bun tot poate să dea roadă, încălzindu-ne cu câte o arie frumoasă, de Muzicescu, de Gh. Dima, etc., în clipele solemne ale vieţii. Şi un cântec poporal, curat ca cristalul — poate descreţi, pe câteva clipe, frunţile.

INCHEIERE

Ce vrea să-ţi spună rândurile de faţă, cetitorule? Vreau să te îndemne să te întrebi şi dumneata în săptămâna aceasta a cărţii: ce fel de nutremânt sufletesc iau, pe lângă nutremântul trupesc?

Cineva, cetind o carte la modă astăzi, carte plină de toate ticăloşiile şi scârnăveniile descrise pe şleau, a aruncat-o de vre-o zece ori, îngrozit şi tot deatâtea ori a ridicat-o de jos, curios să ştiricească şi mai departe, până unde poate duce cinismul şi cruzimea pe un scriitor.

Ei bine — ar vrea rândurile de față să te îndemne, ca de îndată ce ai să dai de o ticăloşie descrisă cu neobrăzare într'o carte, tipărită cu literele lui Gutenberg, care şi-a ales ca întâia carte: Biblia! să arunci murdăria, să nu o mai citeşti, să nu mai aduci vorba de ea, făcându-i astfel reclamă, fiindcă — fiindcă zeci de vieți să ai şi n'ai putea ceti ceeace este frumos, ceeace este înălțător, ceeace este vrednic de dat mai departe!

Asta nu vrea să fie „dăscăleală", cetitorule, ci un apel simțit, al unuia, care şi el a avut desiluzii, cu multe lecturi, şi el a aruncat şi a ridicat mai apoi cărți otrăvitoare, dar care a ajuns la convingerea că strihnina sufletească se răspândeşte prin cărțile neruşinate.

Gândeşte-te la o maximă, foarte bună a pedagogului şi scriitorului *Jean Paul*: „O carte nu te face bun sau rău, dar contribuie să te facă mai bun sau mai rău!"

H. PETRA-PETRESCU

Flori

ÎNDRUMAREA VIEȚII

Armonia din om şi adaptarea la viață

Într'un articol anterior, scriind despre echilibrul nostru sufletesc, arătam că printre facultățile ce mențin acest echilibru sunt şi cele de înclinare sau de supunere, prin care ne adaptăm împrejurărilor.

Noi ştim că universul este puternic tocmai fiindcă este supus ritmului şi armoniei şi dacă oamenii sunt încercați prin boale sau nenorociri, aceasta se datoreşte şi neglijenței lor de a-şi menține ritmul şi armonia şi de a se adapta condițiilor de viață.

Pentru a realiza această adaptare, trebue să facem sforțări constante contra impulsiilor şi reflexelor noastre primitive, dând probe de calm şi răbdare. Prin aceasta vom putea obține liniştea şi pacea, calități prin care putem domina evenimentele, lucrurile şi oamenii.

Trebue să ne gândim că nu suntem cine ştie cine pe lume; suntem doar o simplă celulă dintr'un mare tot şi că suntem instalați pe această planetă pentru a aduce o contribuție în armonia acestui mare tot. Suntem deci un instrument care are partea sa în concertul universal şi dacă voim să fim stăpâni şi să dominăm, trebue să începem prin a ne armoniza cu noi şi cu tot ce e în jurul nostru.

Existența este imposibilă unei ființe care nu stă în armonie cu mediul său.

Legea supraviețuirii celor mai buni adaptați constitue o suficientă probă. Ştim că în specia umană desechilibrații nu lasă deseori descendenți, iar atunci când îi lasă, sunt rău înarmați pentru viață, din care cauză dispar repede.

Dumnezeu a făcut bine tot ceeace a făcut şi pentru pacea lor sufletească, pentru succesul şi fericirea lor, chiar acei fără credință trebue să procedeze ca şi cei credincioşi. Căci dacă noi nu putem transforma lumea adaptând-o complect nouă, nu este oare mai înțelept să ne adaptăm noi lumii? Şi cu cât ne vom adapta mai bine, cu atât vom câştiga mai lesne locul nostru pe lume şi din acest loc vom putea mai bine juca rolul nostru făcând gândirea, voința şi actele noastre să fie fructuoase.

Dacă pentru adaptare la o climă aspră ne servim de îmbrăcăminte, pentru a suporta anumite evenimente, pentru a trăi în armonie cu noi şi cu mediul, trebue să regulăm reflexele şi instinctele noastre printr'o meditare şi reflexiune prealabilă.

Cunoaştem atâția proprietari de automobile cari se servesc zilnic de maşina lor, profitând de

ea atât cât merge regulat. Din timp în timp însă survine câte o pană şi ei încearcă multe neajunsuri până ce face ca maşina să funcţioneze normal. Sunt însă proprietari de automobile, la cari maşina funcţionează în permanenţă bine şi regulat, din cauză că ei o supraveghiază necontenit, verificând des frânele, carburatorul, luminile, supapele, etc. Aşa şi cu omul. Dacă el lucrează zilnic şi automat, deci fără să reflecteze asupra maşinei sale fizice, intelectuale şi morale, cu siguranţă că va avea accidente care vor tulbura siguranţa vieţii sale. Dacă din contră îşi va da osteneală să mediteze cel puţin 1/4 oră pe zi în faţa unei dificultăţi oarecare, va putea descoperi cauzele neajunsului şi le va preveni.

Pentru a fi în armonie cu el însuşi, omul trebue să-şi organizeze viaţa aşa, ca toate actele, vorbele, gândirile să fie în acord cu scopul existenţei lui şi al celorlalţi oameni. Lipsa de armonie cu noi înşine ne aruncă pradă nerăbdării, agitaţiei, iritaţiei, mâniei, neliniştei, geloziei, etc., adecă acelor stări sufleteşti care ne pun în desacord cu oamenii şi cu mediul încunjurător.

Emoţiunile vii, puternice, consumă energiile noastre şi sub acest raport, omul poate fi comparat torentului puternic, impetuos, care este contrariat sau oprit de stânci, de cotituri, de arbori căzuţi şi la care energia se risipeşte în mod neproductiv.

Câtă diferenţă între acest torent şi râul canalizat, al cărui drum este drept şi al cărui curs este regulat! Ni se impune deci să scoatem bolovanii sau stâncile care stânjenesc cursul vieţii noastre.

Ori de câte ori o grijă ne agită, să însemnăm pe hartă punctele negre cari pot fi cauza acestei nelinişti, să le analizăm şi să căutăm mijlocul cel mai bun pentru a le înlătura.

Pentru a fi în armonie cu noi înşine trebuie apoi să exprimăm eul nostru adevărat. Adevăratul eu este acel al fiinţei morale, pe care-l accepţi pentru a deveni perfect.

Moştenim prin ereditate dela părinţi şi strămoşi germenul calităţilor şi defectelor.

In viaţă trebuie să lăsăm adormite defectele şi să desvoltăm calităţile. Noi simţim ceeace este bun în noi şi aceasta constituie adevăratul eu. Când aceste calităţi nu le ignorăm, trebuie să le analizăm şi să le evidenţiem.

Presupuneţi de exemplu că sunteţi supăraţi cu un subordonat şi că-i strigaţi, îl insultaţi, îl ofensaţi.

Cedând astfel instinctelor şi impulsiunilor vă faceţi victima pasiunei şi v'aţi făcut şi un inamic. — Din acel moment putem spune că nu mai sunteţi un stăpân, ci un sclav. Pentru a vă arăta şi a deveni cu adevărat stăpân, pentru a exprima adevăratul eu, trebuie să vorbiţi subordonatului calm, blând, să-l convingeţi şi să nu-l învingeţi. Procedând în acest mod veţi câştiga în plus un amic.

Nu căutaţi să obţineţi rezultate imediate şi complecte. Pentru a deveni stăpâni antrenaţi-vă progresiv. Dacă v'aţi obişnuit să intraţi repede în mânie pentru lucruri fără importanţă, nu căutaţi în mod brusc să vă ţineţi calm o întreagă zi.

Impuneţi-vă liniştea 2—3—4 ore. Veţi parveni cu timpul să vă transformaţi, făcând ceeace v'aţi decis să faceţi.

O bună armonie se obţine prin desvoltarea armoniei mintale. Evenimentele zilnice deşteaptă în spiritul nostru tendinţe diferite, câte odată chiar contradictorii şi cari pot să ne domine. Acest fapt explică impresia (ce o avem uneori), că suntem compuşi din mai multe persoane precum şi greutatea ce o simţim să ne conducem unitar în viaţă.

Trebuie să echilibrăm facultăţile noastre, fiecare facultate slabă ne face mai puţin capabili de a ne adapta la anumite condiţii sau laturi ale vieţii şi micşorează echilibrul, deoarece lasă câmp liber facultăţilor tari. Facultăţile noastre sufleteşti (dorinţe, instincte, inspiraţiuni, etc.), creiază o adevărată republică, cari pentru a face să domnească unitatea şi nu anarhia au nevoie de un şef. Ori, şeful care prezidează aceste facultăţi este conştiinţa morală cu auxiliarele ei, raţiunea şi voinţa.

Pentru a ne antrena la o armonie socială, trebue să începem apoi prin a ne pune de acord cu fiinţele ce sunt mai în apropierea noastră, adică cu familia.

Şi pentru a obţine acordul cu familia şi societatea este bine să nu ne îndepărtăm dela următoarele precepte:

1. Să nu cercetăm greşelile altora, ci să vedem mai mult calităţile lor. Cu cât vom lua în considerare aceste calităţi, cu atâta ei ne vor asculta şi aprecia.

2. Să căutăm să construim şi nu să distrugem. In reformele ce le facem să nu ne îngrijim prea mult de greşelile comise, să nu privim tot timpul numai în trecut, la punctele noastre slabe.

3. Să căutăm să devenim simpatici prin vorba şi prin atitudinea noastră.

Cunoaştem proverbul, că tonul face muzica. Deci să ştim să dăm intonaţia necesară cuvintelor noastre. Sunt voci strigătoare, grave, tremurătoare, înăbuşite, şoptitoare, etc. In unele se exprimă forţa, dreptatea, în altele afecţiunea, blândeţea. Trebuie, ca prin timbrul vocei noastre să

impresionăm pe acei ce ne încunjură propagând armonia.

4. Trebue să punem armonie în lucrările noastre. Şi aşa precum stabilim un program la începutul zilei, trebue să stabilim un plan, un sistem sau o ordine în scrisul, conversaţia, discursul nostru, etc.

5. Să nu încercăm să îndeplinim acte importante din viaţa noastră, până ce nu ne simţim în armonie cu noi înşine.

Se spune că „noaptea aduce bunele sfaturi". Prin acest proverb se arată, cum somnul calmează agitaţia, încetineşte mersul repede al ideilor. Şi la deşteptare spiritul nostru fiind mai calm, mai repauzat, mai armonizat, poate ataca problemele grele, ajungând uşor la soluţii favorabile.

6. Să ne amintim veşnic că răbdarea este baza succesului. Acei nerăbdători şi instabili se mişcă mereu în mediul unde nu găsesc armonie şi spre noua lor decepţie trecând în alte mediuri din nou în desarmonie. Printre aceşti nerăbdători socotim persoanele cari se ceartă cu prietenii, schimbă profesiunea sau stăpânii, aleargă mereu după succesul pe care nu-l pot găsi, etc.

Este posibil ca vre-unul din acei ce mă cetesc să spună, că ar deveni caraghios când, după sfaturile mele, ar rămânea prea mult în admiraţia lucrurilor sau evenimentelor pe cari le consideră de rele. De multeori în adevăr preocupările anumitor politiciani sau conducători, grija de ei, teama de responsabilitate, moliciunea în acţiunile lor, frica de opinii, dovedesc egoismul şi neputinţa lor. Faţă de ei unii ar vrea să reacţioneze mai viu prin vorbe şi fapte.

Dar oare recriminările ce le facem în fiecare zi, pot schimba starea de lucruri? Dacă noi am reflecta, am nota greşelile lor, am sugera celor în drept motivele sau argumentele pentru îndreptare, nu am reuşi mai bine? De altfel o atitudine corectă şi pozitivă faţă de noi influinţează nu numai actele noastre, ci chiar oamenii şi evenimentele din jurul nostru. Dar asupra acestui subiect voi scrie în numărul viitor.

Dr. GH. PREDA

NOTE DE DRUM

LA IERUSALIM

CAIRO—PORT SAID

Trenul în care ne-am urcat la Cairo, se desparte imediat de Nil şi ne duce spre nord-est prin gări necunoscute. In câteva ore suntem în oraşul Ismailia — vechiul Gosen, unde, spune Biblia, Iosif, fiul lui Iacob, fiind vândut, a petrecut în curtea lui Faraon. Acum Ismailia e un oraş numit după vice-regele Egiptului Ismail Bey, având case frumoase, moderne, toate nouă zidite în formă de vile şi cu acoperişul oriental, adică în terasă.

El Kantara este oraşul de frontieră între Egipt şi Palestina, lângă canalul de Suez; aici se face viza paşapoartelor şi a bagajelor, deşi mai este mult până la frontiera Palestinei. Trenul nostru acum ne duce spre stânga, adică direct spre nord şi în timp scurt ajungem aproape de canalul de Suez, pe lângă care mergem paralel până la Port-Saïd.

Apropiindu-ne de canalul de Suez am ajuns iarăşi într'o pustie de nisip. Canalul este destul de larg, aşa încât două vase mari pot trece alăturea şi e zidit bine cu piatră pe amândouă marginile. Cu cât ne apropiem mai mult de Port-Saïd intrăm tot mai mult într'o mare de bălţi pe cari Englezii le seacă, aşa că în câţiva ani vom avea şi aici cel mai fertil loc din Egipt. Gara Port-Saïd e frumoasă şi nouă, iar oraşul care are 109 mii locuitori e al treilea oraş al Egiptului; are străzi moderne, tramvae şi case cu 7—8 etaje. Intrând în oraş primul meu gând a fost Fanny Seculici-Bucura Dumbravă, care a murit aici în Ianuarie 1926, când se întorcea cu vaporul din Indii, Bucura Dumbravă care a scris romanele Haiducul (Iancu Janu) şi Pandurul (Tudor Vladimirescu) şi cărţile: Ceasuri sfinte şi Cartea munţilor. O străină venită de tânără în România, care a iubit Ţara Românească mai mult decât oricine, i-a cutreerat şi iubit munţii şi i-a fost prietenă intimă şi nedespărţită Carmen Sylvei. In „Precuvântarea" cărţii Pandurul, Carmen Sylva a scris despre Bucura Dumbravă cele mai frumoase cuvinte cari se pot spune despre cineva:

„Autoarea acestei cărţi nu trebue căutată la masa ei de scris, ci pe vârfurile cele mai înalte ale munţilor, în pusnicie, lângă bătrâni călugări, pe plaiuri lângă ciobani, pe malurile iezărilor liniştite ale Negoiului, pe vânt şi furtună, pe ger şi zăpadă, o găsim pe creştetele Carpaţilor, iar în nopţile de vară în stâne sau lângă pârae, răpind basmele sale lunii. De-ar vedea cititorii ca şi mine pe autoarea cu obrajii rumeni şi cu ochii aprinşi, întorcându-se de pe munte, după lungi cutreerări, împovărată cu flori!..."

Pe Bucura Dumbravă o căutam acum aici, umblând pe străzile marelui oraş Port-Saïd. La vama portului un gardian cu fes auzindu-ne vorbind româneşte a venit vesel la noi şi ne-a spus că şi el e român, îl cheamă Neumann, e din Galaţi şi a plecat acum 15 ani din ţară, intrând în ser-

viciul guvernului egiptean. El mi-a dat informații despre Fanny Seculici, spunându-mi că ea se înapoia din Indii pe vaporul Aquileea și fiind bolnavă a intrat în spitalul englez de aici, unde a murit.

Mulțumindu-i acestui român pentru dragostea cu care m'a servit, am luat o mașină care m'a dus la „British Hospital“ lângă mare. Intrând, rămân încântat de scările de marmoră pe care calc și de curățenia spitalului. Prin coridoarele lungi și luminoase caut o persoană care să-mi dea informații. Găsesc imediat o nursă înaltă, plină în trup, rumenă și încântător de frumoasă, îmbrăcată în cel mai alb costum, zimbindu-mi cu cei mai albi dinți cari se pot închipui. Nu e de mirat dacă multe din aceste nurse, după mai mulți ani de prietenie devin soțiile doctorilor din aceste spitale.

Intâlnind pe coridor pe această nursă o agrăesc în franțuzește, dar ea îmi răspunde în englezește și n'o înțeleg. Incerc să-i vorbesc nemțește, dar ea îmi vorbește tot englezește, dându-mi să'nțeleg că ea vorbește numai englezește sau că în acest spital nu se vorbește decât engleza. Din cuvintele mele însă ea a înțeles că eu sunt doctor și atunci m'a condus prin toate saloanele cu bolnavi albi și negri, explicându-mi foarte frumos, arătându-mi dinții ei albi, curați, tăioși și înșirați ca niște mărgele. Probabil îmi spunea numărul paturilor din saloane, îmi vorbia despre bolnavi, dar din tot ce-mi spunea, eu nu'nțelegeam decât „ten bed“, adică „zece paturi“ și „faif bed“, adică „cinci paturi“, iar eu, ca să-i fac plăcere, îi răspundeam din când în când tot în englezește, atâta cât știam: „yes, yes“ adică: „așa, așa“, „god, god“ adică: „bine, bine“. Ascultând-o și văzând pe fața ei că-mi explică cu toată plăcerea și bunăvoința, mă durea inima când știam că-mi explică de giaba și nu știam cum s'o fac să'nțeleagă că eu n'am venit aci la spital pentru saloane și bolnavi, ci pentru biata Fanny Seculici. Când a fost aproape gata cu saloanele și cu bolnavii, mi-a venit în minte o idee cam naivă, dar salvatoare. I-am cerut un „pensil“ (creion) și o hârtie pe care mi-a adus-o imediat. Luând creionul și hârtia, am făcut-o atentă la cuvintele pe cari le scriu pe hârtie: „1926 Ianuary 30 Fanny Seculici †“, iar cu degetul arătător am arătat în jos spunând „ici“. Ea s'a luminat la față înțelegând ce vreau și veselă m'a condus la un medic într'o cameră și dupăce i-a spus câteva cuvinte ne-a lăsat singuri. Medicul, ca și nursa, nu vorbia decât engleza; i-am dat cartea mea de vizită, iar el m'a condus în altă cameră unde, căutând printre hârtii a găsit „Foaia de observație“ a Fanny-ei Seculici din care am aflat, că biata Bucura Dumbravă a murit de „Malaria Maligna“, adică de malarie tropicală pe care a căpătat-o în Indii, unde ea se dusese la un congres de teosofie. Am întrebat apoi pe medic unde este mormântul moartei, dar el care nu voia să vorbească decât englezește, deși știa franțuzește, a avut bunăvoința și mi-a dat în scris câteva informații, în franțuzește: „Consul grec avait attendu 31 (1) 26. Il avait levé tous les effets et a aconté toute l'évidence de la mort“. Dupăce mi-a scris în franțuzește, mi-a vorbit în englezește îndemnându-mă să mă duc la consulatul grec care-mi poate arăta, ce s'a mai întâmplat cu Fanny și mi-a desemnat pe hârtie drumul până la consulat. I-am mulțumit doctorului pentru informații și am eșit. Pe coridorul spitalului ochii mei au căutat să mai întâlnească pe frumoasa nursă cu dinții cei mai albi, dar ea nu se mai vedea. Am ieșit din spital, dar la consulatul grec nu m'am mai dus, fiindcă-mi era teamă să nu scap trenul care mă ducea înapoi la El-Kantara și de-acolo la Ierusalim. Am fost mulțumit și cu puținele informații despre scumpa Bucura Dumbravă, care n'a mai avut norocul să mai vadă încă odată iezerul Bucura de pe Retezat și a murit așa departe de țara ei adoptivă, departe de plaiurile Negoiului, Buceciului și ale Părângului. O ușurare la moartea ei i-o fi dat poate frumoasa nursă, care și cu biata Fanny o fi vorbit tot așa de frumos ca și cu mine. Plecând din spital, în gândul meu mi-am luat rămas bun dela Fanny și dela nursă, spunându-le că ne vom mai revedea peste câțiva ani, când voi trece iarăși prin Port-Saïd, în drumul meu cu vaporul spre Marea Roșie la târgul de sclave din Djidda.

Am admirat șovinismul englezilor, cari deși știu, nu vreau să vorbească altă limbă decât engleza. Aviz Românilor cari vorbesc limbi străine și când nu e trebuință.

N'am vrut să plec din Port-Saïd fără să văd locul unde începe Canalul de Suez. Inițiatorul, organizatorul și realizatorul portului și al acestui canal a fost inginerul Ferdinand de Lesseps, a cărui statue se vede acolo unde Marea Mediterană intră în canal. Inginerul este reprezentat într'o atitudine în care gestul brațelor arată spre canal și par'că ne spune: „poftiți și intrați“.

Apropiindu-se plecarea trenului meu, am întrebat pe niște cetățeni din Port-Saïd să-mi arate drumul spre gară; dar nu m'am putut înțelege cu nici unul, fiindcă nici unul nu știa ce'nsemnează „gare“ „statione“ „railways“. Abia după mai multe întrebări făcute diferitelor persoane de pe străzi, prin semne, unul a înțeles că e vorba de tren și mi-a arătat drumul. Intre englezi mori de foame și scapi trenul dacă nu le vorbești în limba lor!

Seara ajungem cu trenul la El Kantara, unde ne dăm jos ca să ne urcăm în alt tren care vine dela Cairo și ne duce la Ierusalim. Suntem chiar în marginea canalului de Suez, care pare un râu.

Cu bagajele trecem canalul pe un pod mişcător, pe care scrie că trecerea se face în mod gratuit. Imediat dupăce am trecut intrăm în vamă, unde se face revizia geamantanelor fără ca să le mai deschidem, apoi intrăm în restaurant şi cinăm.

E o noapte senină şi cam răcoroasă, aşa cum sunt nopțile de vară la noi la munte. Un vapor transatlantic trece prin canal venind dinspre Marea Mediterană şi îndreptându-se spre Marea Roşie. Mersul lui e foarte încet, iar farurile lui aruncă o lumină lungă de câteva sute de metri, pentruca să-şi lumineze calea pe canal. Nu merge mai repede decât un om în mersul obicinuit şi abia la Suez, unde iese din canal şi intră în Marea Roşie, are voe să meargă mai repede. Văzând colosul de vapor luându-şi drumul spre orientul îndepărtat, m'au cuprins dorințe noui de călătorie şi gândul mă purta în orăşelul Djidda de pe Marea Roşie, unde şi azi se practică pe o scară întinsă comerțul cu sclavi, având o piață anume pentru acest comerț. Cu 100 lire sau 12.000 franci francezi se poate cumpăra una din acele frumoase fete din tribul Galla, care şi azi ca şi timp de mai multe secole au servit să populeze haremurile prinților arabi...

O sclavă cumpărată în târg la Djidda — poate fi o femee credincioasă, fiindcă adevărată femee este numai aceea care ştie frică de bărbat. Numai un om cu frica lui Dumnezeu este un om bun şi numai o femee cu frica bărbatului este o femee bună.

La El Kantara scoatem bilete de tren până la Ierusalim. De aici înainte călătorim în trenul palestinian, iar înscripțiile ca: „nu scuipați pe jos" şi „nu vă plecați în afară" sunt în trei limbi: engleza, araba şi ebreea. Dela 1917 încoace, de când a fost ocupată de armatele engleze, Palestina formează un stat deosebit sub mandatul Englezilor şi are banii ei — lira palestiniană — cu inscripții în trei limbi; ea are aceeaş valoare ca şi lira engleză. In Palestina însă circulă în mod obişnuit toate trei lirele: engleză, palestiniană şi egipteană, cu deosebirea că lira egipteană e mai scumpă decât celelalte două.

Calea ferată El Kantara—Ierusalim a fost făcută de Englezi după războiu; până atunci singura cale ferată în Palestina era Ierusalim—Iaffa. In timpul războiului mondial, alungând pe Turci din Egipt şi Palestina, Englezii s'au făcut stăpâni pe jumătate în Egipt şi complect în Palestina, iar pentruca s'o poată stăpâni mai uşor, au făcut căi de comunicație admirabile, au interzis complect purtarea armelor, afară de soldații englezi, aşa încât o mână de oameni stăpânesc o țară.

Dela El Kantara, care se află pe pământ egiptean, până la frontiera Palestinei mai este încă mult, dar nu mai sunt localități de seamă. Frontiera se află în mijlocul câmpului de nisip; e însemnată aproape de linia trenului printr'o tablă de lemn înfiptă într'un băț şi nu există nici o casă pentru vamă. Localitatea cea mai însemnată pe care o găsim imediat după trecerea în Palestina este Gaza, sau El Gaza. Tot pe aici era şi drumul vechilor Evrei cari mergeau la Egipt după bucate. Dela Gaza trenul merge dealungul mării până la Iaffa, iar şoseaua şi drumul cămilelor o ia la dreapta spre nord-est, trecând prin Hebron şi Vifleem la Ierusalim.

Cu toate că e noapte de Decemvrie, nu e frig, iar trenurile nici nu au instalații pentru încălzire, fiindcă nici iarna nu e prea frig aici în Palestina, ca să fie nevoe să se încălzească trenurile. Incerc să adorm, dar somnul nu-mi vine acum când atâtea gânduri îmi vin în această călătorie minunată a mea. Călătoresc în Țara sfântă, iar noaptea asta este şi ea sfântă pentru mine, când îmi vin în minte atâtea scene din Biblie, dar mai ales mă gândesc la cea mai duioasă povestire din Vechiul Testament, la Iosif şi frații lui, acum când trenul meu mă duce aproape de drumul pe care a venit Iosif în Egipt. Inchid ochii şi-l văd pe Iosif plângând că frații lui l-au vândut unor negustori. Il văd pe Iosif călare pe cămilă şi transportat de aceşti negustori Israilteni pe acest drum spre Egipt şi vândut aci ca sclav lui Putifar, capul gardei domneşti a lui Faraon. Il văd pe Iosif explicând visele lui Faraon cu cele şapte vaci grase şi şapte vaci slabe şi cu cele şapte spice pline şi şapte spice goale, reprezentând şapte ani mănoşi şi şapte ani secetoşi. Il văd pe Iosif stăpân pe hambarele din Egipt şi căsătorit cu Asineta, fata preotului Pentefri din Heliopolis. Văd începând anii de secetă şi par'că aud glasul lui Iacob din Hebron spunând copiilor săi — frații maşteri ai lui Iosif: — „Iată, am auzit că este grâu în Egipt; coborâți-vă acolo şi cumpărați-ne puține bucate, ca să trăim şi să nu murim" (Facere 42, 2). Şi frații plecau cu asinii la Egipt şi cumpărau bucate dela fratele lor fără să-l cunoască, iar el îi cunoştea şi se întorceau înapoi acasă pe acelaş drum cu bucatele... aproape de acel drum pe care eu acum merg cu trenul...

Când m'am deşteptat eram în gara Lidda şi se făcea ziuă. Privind pe fereastra vagonului văd o câmpie frumoasă plină cu grădini de portocali. Acum e timpul portocalelor şi toți pomii sunt încărcați cu portocale aurii, cari strălucesc ca aurul în soarele de dimineață. Stăpânul unei grădini s'a sculat de dimineață şi din tren îl vedem cum îşi îngrijeşte portocalii încărcați. Costumul lui nu e costum arab; probabil aici e o colonie de Evrei formată după războiu. In gări însă vedem numai costume arabe şi gări cu nume arabe, căci Arabii formează majoritatea absolută a Palestinei, Evreii

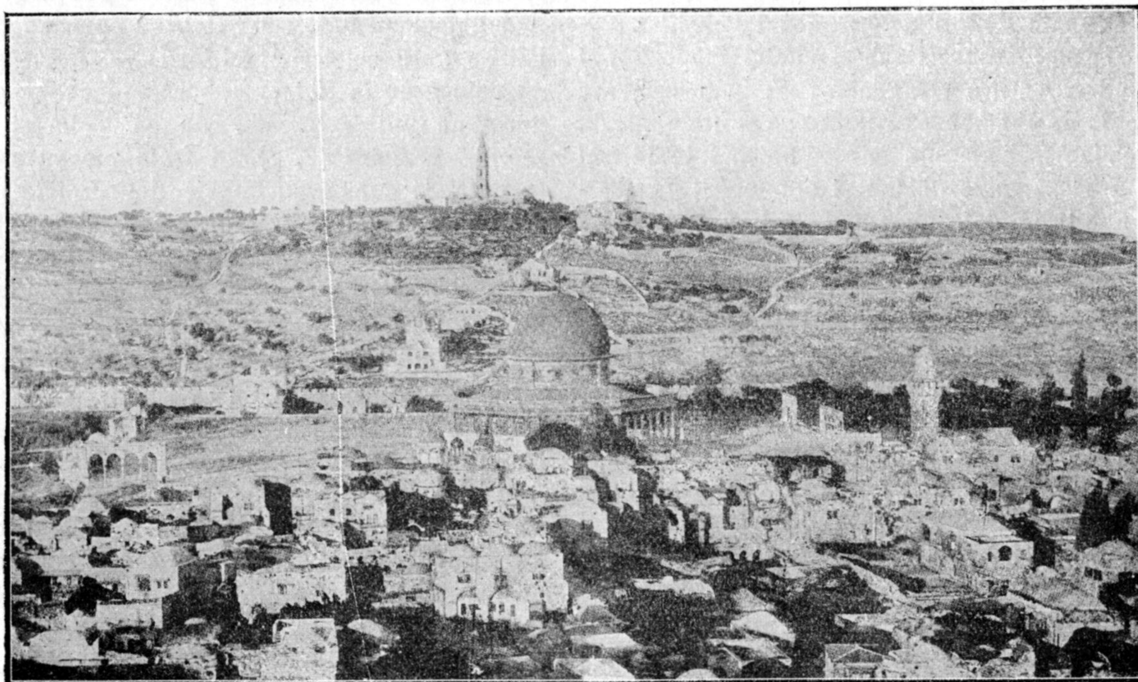
fiind o minoritate disparentă. In compartimentul nostru două domnişoare stau de vorbă şi vorbesc o limbă pe care noi n'o înțelegem. La întrebările noastre ne răspund că vorbesc limba ebraică veche, coloniştii evrei din Palestina fiind obligați să vorbească între ei numai limba lui Avraam, fără nici o corcire evreo-germană.

Dela gara Lidda trenul începe să părăsească câmpia de portocali şi cu cât înaintăm cu atât pământul devine mai sărac, până ce intrăm în munți, cari sunt complecți sterpi, fără cea mai mică urmă de vegetație. Am ajuns în munți şi urcăm-urcăm, oprindu-ne din când în când în câte o gară mică, mai mult un canton, în care bietul cantonier arab îşi îndeplineşte serviciul în costumul lui mizerabil, şi în sărăcia din mijlocul celui mai sărac loc de pământ. Urcăm cu trenul spre Ierusalim, spre cetatea stântă care este aşezată la înălțime de 800 metri deasupra mării. Ce locuri sărace! Incât văzându-le te'ntrebi, de ce mai este cale ferată prin pustiurile acestea şi ai convingerea că şi la sfârşitul acestui drum de fier vei găsi tot sărăcia de aici. Putem spune cu adevărat că ne suim la Ierusalim, ca şi când am merge spre un loc promițător de tot ce e bun, de tot ce e blând, de tot ce e fericit. Trenul ne duce prin El Ramli, vechea Arimatee a lui Iosif, prietenul lui Isus şi prin valea Sorec a lui Samson şi a Dalilei. In dreapta şi stânga avem numai munți înalți, numai piatră goală, fără un fir de iarbă, fără flori, fără vietăți. Nici capre nu se văd. Mai în sus, valea noastră îngustă dintre munți începe a se lărgi şi la gări se vede câte o mică oază formată din pământ transportat aci de departe. Domnişoarele noastre vorbesc încontinuu, iar la o gară şi-au găsit alte neamuri de-ale lor şi-acum toți vorbesc în limba lui Avraam şi ocupă locurile, încât noi nu mai încăpem nici în locurile noastre. Neamul acesta este pretutindeni la fel. Dar fiindcă şi noi le-am vorbit frumos, deşi ne-au deranjat somnul, ne dau şi nouă să mâncăm bomboane.

Nu mai avem mult până la Ierusalim... Ierusalim! Ce nume sublim şi cât de dumnezeeşte sună în urechile unui creştin! Şi acum noi ne apropiem de el. Ce fericiți trebue să fim noi acum!

Călătorii indigeni ştiu că ne apropiem de Ierusalim şi se pregătesc ieşind pe culoar. Inima mea tresare. Par'că mă'ntorc dela liceu la finea anului şi se apropie gara la care m'aşteaptă căruța să mă ducă acasă. Par'că sunt un erou şi lumea m'aşteaptă să mă ridice în aer cu cununi de laur. Tot ce vine, tot ce se aproprie acum, par'că e făcut numai pentru fericirea mea veşnică... Iar când trenul s'a oprit în gara cu inscripția Ierusalem, gară zidită din pietri de calcar cubic, alb, strălucind ca argintul în soare, când sufletul, când inima mea, mi-a spus că am ajuns în sfârşit în Cetatea sfântă, am simțit că trebue să fac şi eu cuiva un bine, am simțit că trebue să spun şi eu cuiva o vorbă bună, să fac şi eu o faptă bună; şi atunci transportat, m'am întors spre domnişoara care mi-a dat bomboane şi cum şedea pe banca de lemn am prins-o de mână în vreme ce ochii mei o rugau să mă ierte şi i-am vorbit cu glasul blând şi zimbitor, spunându-i în limba lui Avraam cuvintele *Talita kumi*, adică: *fetițo scoală-te!* (că am ajuns la Ierusalim).

(Va urma) Dr. EUGENIU DOBROTĂ

Ierusalimul

VITRINA CĂRŢII

CRONICA LITERARĂ

C. Gane: TRECUTE VIEŢI DE DOAMNE ŞI DOMNIŢE, vol. II. Bucureşti, Fundaţia pentru Literatură şi artă „Regele Carol II" 1935, pag. 500, Lei 160.

In Nr. 1 din 1935 al *Vieţii Ilustrate* prietenul nostru Gr. T. Marcu a făcut o elogioasă dare de seamă asupra celui dintâi volum al scriitorului C. Gane, care cuprinde vieţi de Doamne şi Domniţe până în vremea lui Dimitrie Cantemir. Volumul al doilea desgroapă mai departe din vechile noastre cronici şi documente istorice alte vieţi, cunoscute şi necunoscute, pentru a continua marea „frescă" a Doamnelor şi Domniţelor noastre, începută cu atâta măestrie şi succes în primul volum apărut până acum în două ediţii. Lucrarea tot atât de masivă şi de monumentală ca şi cea dintâi, continuă cu vieţile Doamnelor şi nevestelor de voevozi din epoca fanariotă, din familiile Mavrocordat, Racoviţă, Ghica, Ipsilanti, Mavrogheni, Hangerli, Moruzi, Callimaki, Caragea şi Şuţu.

Din descrierile lor, însoţite cu numeroase ilustraţii şi planşe, se reliefează limpede urmările bune şi rele pe cari le-au avut domniile, cultura şi moravurile fanariote în ţările române. Căci epoca fanariotă a avut pentru noi consecinţe şi bune şi rele. Domnii fanarului au fost oameni învăţaţi, stimulând în boierii noştri dorinţa de carte şi cultură, care deşi avea să înceapă cu cea greacă, va termina cu cea română. Mai vine şi al doilea folos, pe lângă cel cultural, cel politic: cu chin cu vai s'a salvat independenţa ţărişoarelor române faţă de poftele cuceritoare ale Rusiei şi Austriei. Dar pe lângă foloase am avut şi pagube şi dureri, pe cari le simte ţara românească până în prezent. Căci lăcomia fără frâu a fanarioţilor a intrat şi în moravurile conducătorilor români, cari până acum erau străini de astfel de porniri imorale, antinaţionale şi antipatriotice. Nădăjduim însă că cu ajutorul lui Dumnezeu şi cu concursul bunilor patrioţi vom scăpa şi de acest neajuns, dupăcum am scăpat şi de cel dintâi.

Valoarea acestui volum, ca şi a celui dintâi, este demnă de mărimea şi greutatea lui.

IL. V. F.

Preotul Nicolae Popescu: VIAŢA ŞI FAPTELE DOMNULUI ŢĂRII ROMÂNEŞTI CONSTANTIN VODĂ BRÂNCOVEANU, Bucureşti, Bibl. Institutului biblic. Pag. 84. Preţul 6 Lei.

Rareori îi este dat unui cetitor să afle într'o carte mică, ceeace de cele mai multe ori trebue să caute în volume mari şi răzleţe. P. Cucernicul Părinte N. Popescu, profesor universitar şi membru al Academiei Române, în cărticica de care vorbim ne istoriseşte viaţa şi domnia voevodului C. Brâncoveanu cu o bogăţie de date şi fapte, încât pentru alt autor ar fi trebuit volume întregi ca să sintetizeze atât de clar personalitatea şi activitatea marelui voevod martir, care abia anul trecut s'a învrednicit de o înmormântare vrednică de numele şi gloria lui nemuritoare.

Pe cât te vrăjeşte stilul curgător şi cronicăresc al P. Cucernicului autor, pe atât te minunează frumuseţea şi bogăţia faptelor creştineşti şi româneşti pe cari a avut vreme să le facă într'o viaţă de 60 de ani Brâncoveanul Voevod. Câte biserici, mănăstiri şi clădiri a făcut, a reparat şi a înzestrat la noi şi aiurea, câte cărţi a tipărit în limba noastră şi în alte limbi pentru alte neamuri, cum şi-a crescut şi fericit numeroşii săi copii, cum a promovat cultura ca nimeni altul dintre voevozii munteni, cum l-au prins, l-au chinuit şi l-au ucis Turcii pe el şi pe feciorii lui, — toate trec prin faţa ochilor noştri sufleteşti ca un film, care adeseori te face să crezi că nu au putut să se întâmple toate în viaţa unui singur om. Şi totuşi aşa a fost.

Un creştin care nu a cetit această carte modestă la înfăţişare, dar mai valoroasă decât multe volume mari şi grele, s'a lipsit de dulceaţa unui fagure de miere duhovnicească. IL. V. F.

CARTEA SATULUI... Cei trei regi de Cezar Petrescu, Inima noastră de Mihail Sadoveanu, Viaţa creştină în pilde de Al. Lascarov-Moldovanu, Toate leacurile la îndemână de V. Voiculescu, Între gospodine de Lucia-Filimon-Ciulei, Culegere de coruri de N. Oancea, Vicleimul de V. Ioan Popa.

Iată un semn bun la hotarul culturii poporului românesc. Problema culturii poporului, pe cât mi-aduc aminte, a fost şi ea una dintre problemele ce s'au discutat sub toate formele ei, posibile înţelegerii oamenilor noştri de cultură, fiind cu toţii ferm convinşi de importanţa ei actuală, şi de perspectiva realizărilor superioare ce le va opera viitorul în sufletul neamului nostru. Căci cultura este un proces lent de transformare interioară. Nu se pot obţine roade imediate, cum se întâmplă de exemplu în procesul „civilizaţiei".

Dar până acum, tot ce s'a elaborat în cadrul acestei probleme, prin presă şi conferinţe organizate, însemna mai mult o supralicitare de „idei" şi „sugestii" ce au impresionat — vremelnic — pe cei obişnuiţi cu gimnastica lor, rămânând ca în urmă, ele să-şi trăiască lumea lor nemuritoare şi reci în cerul platonic, adunate în volume de teorie, mari şi scumpe. S'a întâmplat aşa, cum

foarte des se întâmplă, să se ia lucrul deandăratelea. Adică, începem să facem cultură, dar fără „carte". Exact ca un ministru de agricultură, care dorind să redreseze viața agricolă, în loc să pună la dispoziție, sau să înlesnească agricultorilor uneltele perfecționate indinspensabile acestei operațiuni, se apucă și scrie scrisori plugărești.

Nu se poate concepe acțiunea de culturalizarea temeinică a poporului fără carte. Cartea e mijlocul etern valabil de educație și instrucție. Cartea e un „pontențial spiritual" ce pune în mișcare toate facultățile sufletului. Când colinzi pe paginile ei, simți că sufletul se înalță, inspirat de sentimente nobile și puternice în zarea înseninată și reconfortantă a valorilor intelectuale și morale. Cartea e vehiculul desăvârșirii și mântuirii vieții noastre. (Vorbim, bineînțeles, de „cartea cea bună", nu de „cartea otravă" confecționată în hruba promiscuă a „viperilor imoralității" care înveninează și anarhizează sufletele — viața).

Unul dintre valoroșii misionari ai culturii poporului românesc, Dl N. Iorga a spus: „Cultura poporului fără cărți, pentru dânsul, nu se poate face". Cuvintele savantului nostru le servim din nou ca să confirme necesitatea „cărții" când se pune problema culturii; dar tot deodată ele fixează și „însușirea" indispensabilă ce trebue să o aibă această carte; adică să fie „scrisă pentru popor", în limba înțelegerii lui; în ea să se reoglindească sufletul lui, în revărsările lui de „basm și poezie", de „eroism și jertfă", cu un cuvânt să fie cartea care să-i dospească viața lui de muncă, înțelepciune și creiație sănătoasă.

Deci, cartea pentru popor, căci „acolo e un suflet mare care cere lumină. Acolo stau genii ascunse, gata să isbucnească, asemenea izvorului care așteaptă, în stânca uscată, lovitura de toiag a lui Moise. Acolo-i puterea și viitorul nostru". Și iată, că acest imperativ mistic a fost înțeles în toată amploarea lui de instituția regală de cultură (Fundația culturală regală „Principele Carol") al cărei patron azi este M. S. Regele Carol al II-lea, ce și-a însușit cu demnitate atributul de „voevod al culturii". Șapte volume, scrise de pene desăvârșite întru ale scrisului, editate în condițiuni tehnice de o ireproșabilă estetică și cu un preț extrem de redus, au pornit în misiune sfântă dela această „Fundațiune de cultură regală", spre sufletul și inima poporului românesc.

Iată semnul de bun augur al neamului nostru. Primul pas făcut pe acest drum e semnificativ prin faptul că s'a ajuns la realizarea „cărții pentru popor" și e glorios prin cuceririle ce le va face în viitor românismul pe frontul culturii, alături de alte neamuri ce au înțeles mai de mult acest semn.

Pr. C. ZOICAN

Ștefan Meteș: ISTORIA BISERICII ȘI A VIEȚII RELIGIOASE A ROMÂNILOR DIN TRANSILVANIA ȘI UNGARIA. Vol. I. Ediția II revăzută și întregită. Arhidiecezana, Sibiu 1935. Pag. 596. Lei 280, broșată. Lei 330, legată.

Indeosebi pentru Ardeal, Biserica a fost în trecut așezământul sacru în alvia căruia s'a desfășurat întreaga noastră viață națională. Sub pavăza ei nebiruită ne-am păstrat limba și legea și sub inspirațiile ei ne-am sporit și întărit toată zestrea noastră duhovnicească.

Nu e de mirare dacă instituția sacră și-a găsit învățați pe cât de numeroși, pe-atât de strădalnici, cari să-i facă istoria, luminându-i silințele și arătându-i marile ei realizări. În fruntea acestora stau de bună seamă cei trei academicieni: Ion Lupaș, Silviu Dragomir și Ștefan Meteș.

Ultimul publicase în 1918 primul volum al „Istoriei" sale asupra Bisericii ardelene. N'a prins să tipărească și al doilea volum. În schimb iată că d-sa scoate la lumină în *seria didactică* a Librăriei Arhidiecezane a doua ediție a primului volum, revăzută și larg întregită. În ordinea întregirilor amintim mai ales marele capitol asupra artei bisericești, precum și seria de indice dela sfârșitul cărții, indice cari dau putința lectorului să caute repede chestiunea care-l interesează din vasta lucrare.

Lucrarea părintelui Ștefan Meteș este fără'ndoială o operă de maturitate științifică. Ea e zidită pe temeiul unui vast material documentar, tâlcuit cu înțelegerea obiectivă a unei minți luminate și cu sensibilitatea unei inimi care știe să scoată accente emoționante, când e vorba de oameni și epoci mari din zbuciumata noastră istorie bisericească.

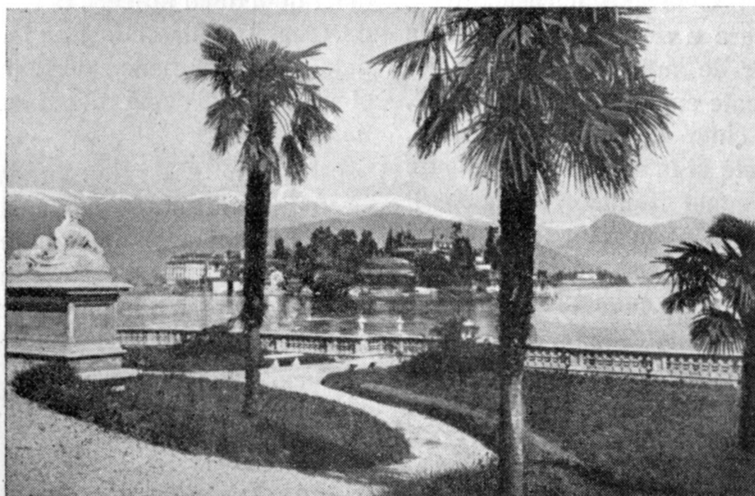
Valoarea științifică a operei părintelui Șt. Meteș este dublată astfel prin valoarea educativă a ei. Iată pricina pentru care suntem convinși că atât preoții, cât și mirenii noștri intelectuali vor ispiti această carte cu dragostea și pasiunea cu care a fost scrisă de autor — sporindu-și astfel dragostea pentru sfânta noastră Biserică și admirația față de silințele și jertfelnicia slujitorilor ei din trecut — preoți și mireni deopotrivă.

Bucuria noastră la apariția primului volum al acestei lucrări este cu atât mai mare, cu cât suntem informați că nu va zăbovi prea mult în manuscris nici volumul al doilea, pe care suntem siguri că Tiparnița Arhidiecezană din Sibiu îl va îmbrăca în haină tot atât de frumoasă cum l-a îmbrăcat pe cel dintâi.

N. C.

CE S'A ÎNTÂMPLAT ÎN LUNA TRECUTA

La alții

Stresa

HOTĂRÎREA GERMANIEI de a introduce serviciul militar obligator și de a se înarma la fel cu celelalte mari puteri — continuă să țină cercurile diplomatice internaționale în cea mai intensă agitație.

Călătoria dlui Simon la Berlin n'a avut nici un rezultat. Adică a avut totuși unul: Ministrul de externe al Angliei a aflat că Hitler nu se va opri la hotărîrea luată în chestiunea militară, ci va cere, ca preț al revenirii Germaniei în Liga Națiunilor, retrocedarea coloniilor, a ținutului Memel, a coridorului polonez, Anschlussul și alte chestii mărunte...

Pentru tatonarea situației, Lordul Eden a fost la Moscova, unde a fost primit cu căldură, ca și la Praga. La Varșovia însă convorbirile au fost foarte reci, Polonia înțelegând să rămână alături de Germania.

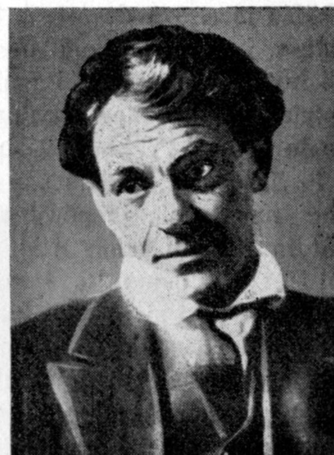
Inainte ca chestia stârnită de Hitler să ajungă la Liga Națiunilor, reprezentanții celor trei mari puteri — Anglia, Franța și Italia — s'au întrunit la Stresa, pe Isola Bella a lacului Maggiore, unde s'au declarat solidari în apărarea cu orice preț a păcii amenințate de Germania. Iar în recenta sesiune a Ligii Națiunilor, ținută la Geneva imediat după conferința dela Stresa, frontul păcii s'a întărit, așa că lumea poate răsufla ușurată în preajma sfintelor Paști.

LA TRIESTE, unde se așezase de curând ca cetățean italian, a murit Alexander Moissi, desigur cel mai mare tragedian al lumii contimporane.

Cariera artistică și-a început-o la Viena și Praga. Mutat la Berlin a jucat mult la teatrul lui Max Reinhardt, pe care, alături de celebrul regizor, l-a ridicat la renume european. Stăpân pe toate resursele marilor interpreți ai celor mai dificile roluri, Alexander Moissi a cucerit admirația Europei ale cărei centre le-a cutreierat pe rând — inclusiv Bucureștii și Sibiul nostru. Desigur nu pentru a face parale, ci pentru a face apostolatul celei mai autentice arte.

Ca o strălucită ilustrație a acestui adevăr amintim, de-o pildă, că la București a jucat pentru 4000 de Lei pe seară, când rețeta unei reprezentații era de 150,000.

Cu Alexander Moissi moare Oswald din „Strigoii" de Ibsen, Fedia din „Cadavrul viu" de Tolstoi, Hamdet și Othello ai lui Shakespheare și alți mulți eroi însuflețiți de celebrul tragedian.

Alexander Moissi

La noi

BUGETUL CEL NOU a tulburat iarăși lumea slujbașilor țării. Nu fiindcă li s'au amputat din nou salariile, ci fiindcă s'au tăiat mai ales din salariile celor mai umili și mai credincioși slujbași. Și aici tot preoții sunt „cu crucea'n frunte". Evident, e vorba de crucea tăieturii din leafă. Când li s'a calculat salarul, miniștrii-și spuneau: Să-l croim mai mic — 2000—3000 de Lei lunar; că preoții mai au ba eclejie, ba venite stolare, ba... le mai dă Dumnezeu dintr'o parte sau din alta. Acum s'a socotit guvernul să le mai taie odată aceste „venite" problematice, așa că unii slujitori ai altarelor vor rămânea cu

ceeace aduce patrafirul, iar dacă va merge tot astfel, la viitorul buget vor fi obligaţi probabil să împartă cu statul şi băncuţa dela Bobotează.

Asta, fiindcă... „Biserica este aşezământul care ne-a salvat neamul de-alungul veacurilor, iar preoţimea este oastea care" ştiţi ce spun miniştrii pe la congrese sau pe la întruniri politice, unde cu asemenea declaraţii speră să ciupească ceva voturi...

FRAUDE, FRAUDE. Cine spunea că România este ţara în care nu se întâmplă nimic? Fiindcă dacă altceva nu se prea întâmplă, „se'ntâmplă" — ca să zicem aşa — fraude. Cele mici, cari se cifrează la zeci sau sute de mii, nu mai emoţionează pe nime. Cele mai barosane însă, în care e vorba de milioane sau chiar de miliarde, stârnesc justificate emoţii în opinia publică, sau chiar în parlamentul ţării. Fireşte şi în cazurile acestea de cele mai multeori şmecherii „dosesc" sau „toacă" sumele defraudate, aşa că ţara rămâne doar cu... emoţia.

In chestia Skoda, ca şi în a fraudelor dela jandarmerie, lucrurile par a se desfăşura altfel. Aici cel puţin unii dintre eroi — Gen. H. Cihoski, Col. Georgescu şi R. Boilă — vor ajunge, pe urma votului dat de parlament, în faţa justiţiei, dupăcum eroii celei de-a doua afaceri, în frunte cu Gen. Dumitrescu, şi-au făcut deja stagiul pe banca acuzaţilor şi nu mai aşteaptă decât sentinţa.

Fireşte nu e de loc prudent să anticipăm sfârşitul acestor procese, cari au umplut câteva luni pagini întregi din presa noastră cotidiană, bucurându-ne prematur. Pentruca nu cumva — neîntâmplându-se nimic nici în aceste chestii — să ne pară rău de bucuria pripită.

GHIVECIU

CONFIGURAŢIA UNUI CABINET ITALIAN. Când se schimbă guvernul în Italia, lumea ştie şi nu prea ştie. Aiurea, în ţările cu regim democratic, se face un tămbălău la ocazii de-astea, de s'aude-a şaptea ţară şi peste nouă hotare. La începutul anului acestuia, Ducele a făcut o schimbare de guvern. Pe miniştrii obosiţi i-a trimes la odihnă sau la slujbe mai puţin supărătoare decât în fotoliul ministerial. In locul lor a chemat la treabă forţe noi. Cari sunt aceste „forţe noi", cititorul va desluşi singur din lista complectă a actualului cabinet ministerial mussolinian, ce urmează aci: Preşidenţia: Benito Mussolini; Subsecretari de stat: Medici del Vascello şi Galeazzo Ciano. Externe: Mussolini; Subsecr. Suvich. Interne: Mussolini; Subsecr. Guidi Buffarini. Colonii: Mussolini; Subsecr. Lessona. Răsboiu: Mussolini; Subsecr. General Baistrocchi. Marina: Mussolini; Subsecr. Amiral Caragnari. Aeronautica: Mussolini: Subsecr. Gen. Valle. Corporaţii: Mussolini; subsecr. Lantini. Finanţe: Thaon di Revel; Subsecr. Bianchini. Educ. naţ.: De Vecchi; Subsecr. Renato Ricci. Agric.: Rossoni; Subsecr. Tassinari. Lucr. publ.: Razza; Subsecr. Gigli. Comunicaţii: Benni; Subsecr. Venturi şi De Marsanich. Iustiţie: Solmi: Subsecr. Tumedei. Aşadar, Ducele-i titular la şapte ministere, plus preşedenţia. E adevărat că are subsecretari. Dar, şi miniştrii noştri au; şi încă nu unu, ci cam doi de excelenţă. Şi totuşi...

GR. T. M.

HĂRNICIA INIMII OMENEŞTI. Puţini îşi dau seama de munca ce-o împlineşte inima noastră. Americanii pasionaţi după calcule statistice, au izbutit să scoată la iveală câteva cifre menite să ne pue pe gânduri. Inima omului bate regulat, în condiţiuni normale, cam de 72 ori pe minut, iar aceste bătăi sporesc în cursul unei sforţări fizice neobişnuite sau în condiţiuni anormale ale organismului, ajungând până la 100 şi chiar mai mult.

În 70 de ani, inima bate în mijlociu de peste 3.000.000.000 de ori. Fiecare svâcnire trece în artere a 20-a parte din sângele aflat în inimă în clipa aceea. Deci, la fiecare 70 de ani, dacă s'ar putea aduna tot sângele trecut prin inimă, s'ar forma cu el un lac mare, având un diametru de 220 metri şi o adâncime de un metru, conţinând aproape 150 milioane de litri.

Mussolini

Greutatea sângelui ce se strecoară prin inimă la fiecare douăzeci de minute echivalează cu greutatea întregului organism, iar acţiunea care pune inima în mişcare e egală cu o cincime de atmosferă; de aceea presiu-

Sanatorul de pe Monteverde

Fostul Rege Albert al Belgiei

nea acumulată într'o singură zi ar fi în stare să ridice 1000 kilograme la înălțimea de 18 metri.

În 70 de ani de viață, totalul acestei presiuni acumulată într'o singură zi ar fi de-ajuns să ridice un vas de 900 tone la o înălțime de 500 metri.

SANATORUL MUSSOLINI. La sfârșitul anului trecut, în preajma Crăciunului, s'a inaugurat pe Monteverde din Roma cel mai mare sanator din lume, pentru studiul, profilaxia și vindecarea boalelor pulmonare. Impunătoarea instituție cuprinde un teren de 57 pogoane, având loc pentru îngrijirea a 1400 de bolnavi. Clădirea sanatorului a durat patru ani și a costat 60.000.000 lire. Ducele are de gând să mai construiască până în 1937 încă cincizeci și opt de sanatorii similare, putând adăposti în cuprinsul lor 18.686 bolnavi.

COPILUL. Copilul e raza care încălzește sufletul întristat, descrețește fruntea, el e poezie și miracol, el dă putere. Când vii în lumea de temperament divin a copiilor, pare că nu ești pe pământ. El a fost idolul renașterii lui Rafael, Leonardo da Vinci, Tizian etc.

Marele Kant n'a râs decât în fața copiilor.

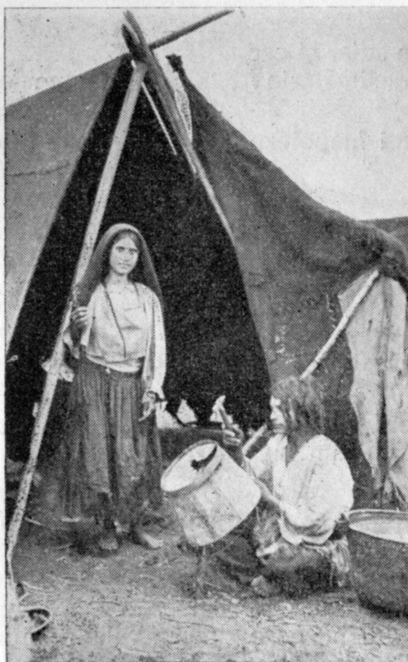
Japonia e raiul copiilor. Când se naște un copil, vecinii îmbracă haine de sărbătoare și duc daruri la casa unde s'a născut un copil. Copiii sunt feriți de suferințe în Japonia.

Fără duioșie, fără ingeniozitate nimeni nu se poate apropia de copii.

Copilul în Franța e adorat înaintea oricărei ființe. Când trece un copil strada — se oprește toată circulația. Femeia, care poartă în sine un prunc, este salutată de toată lumea.

Ce facem noi pentru copii? Cine înțelege cât trebue să jertfim pentru copii?

Copiii sunt viitorul neamului. Creșterea și ocrotirea lor trebue să fie preocuparea de căpetenie a tuturor oamenilor de bine ai țării.

Ceice se bucură mai grozav de sosirea primăverii

REVOLUȚIA NECESARĂ. Nici nu s'a răcit trupul răposatului rege Albert al Belgiei și au și apărut monografii asupra vieții și personalității sale. Cu prilejul morții s'au vorbit multe lucruri vrednice despre el. Fără ca să însemneze aceasta o conformare cu dictonul atât de cunoscut: pe mortuis nihil nisi bene. Căci regele Albert a fost într'adevăr un om superior. Un biograf al său, I. Leclercq, în cartea sa: Albert, Roi des Belges (Bruxelles Edition de la Cité chrétienne, 1934, pagini 234), povestește printre altele, următoarea întâmplare: După moartea regelui, cineva intrând în biroul său de lucru a aflat, deschisă, pe masă cartea „La révolution nécessaire“ de R. Aron și A. Dandieu. Dedesuptul titlului regele a scris aceste cuvinte: „morale et spirituelle“. Ultimele cuvinte pe cari le-a scris. Linia vieții sale. Testament pentru urmași. Program pentru zilele de acum. O lecție, cu adâncă semnificație.

Viața veselă

1 — Şti ce eşti? Un mare dobitoc.

2 — Spune drept, glumeşti?
— Ba, de loc!

3 — Norocul dumnitale... fiindcă eu nu ştiu de glumă!...

ŞI BRICHETA COSTĂ

— Ce eşti aşa supărat Isidor?
— Cum să nu fiu! Benzina se scumpeşte din zi în zi.
— Şi ce pagubă ai tu dacă se scumpeşte benzina? Iţi rămâne automobilul în drum? Şi de când ai cumpărat tu automobil?
— Dacă n'am automobil, am brichetă, şi tot mă costă...

GREŞALA

Ionescu: — Şi ai rupt umbrela în capul lui Protopopescu?
Popescu: — A fost o greşală!
Ionescu: — Cum, greşală?
Popescu: — Nu era în intenția mea să rup umbrela!...

EDUCAȚIE

— Tată, dacă împrumut cuiva un sutar şi cer să-mi dea doi înapoi, asta se chiamă cămătărie?
— Da.
— Dar dacă mă mulțumesc să-mi înapoieze tot numai un sutar!
— Asta se cheamă prostie.

BEȚIVUL LA MEDIC

Medicul (către un bețiv care se cam codea să ia medicina): Ei şi D-ta, tare eşti greoiu. Ia şi D-ta doftoria asta, caşicând ți-ar părea că ai băut un păhar de rachiu.

Bețivul: Nu s'ar putea, dle doctor, să beau un păhar de rachiu şi să mi se pară că am luat doctoria?

L'A AVUT

Trenul tocmai era să plece. Un necredincios care voia să facă pe glumețul, râzându-şi de cele sfinte, se apropie repede de o fereastră la care şedea din întâmplare un credincios şi-l întrebă:
— Scuzați, Vă rog, dar asta e corabia lui Noe?
— Exact, răspunse credinciosul. Mai lipseşte măgarul: Poftiți sus!

CAFEAUA UCIGAŞE

— Ți-am mai spus că nu țiu la cafea. Tatăl meu a murit din cauza cafelei.
— Dar nu se poate muri din cauza cafelei.
— Ba da: a căzut pe el un sac de 10.000 kilograme.

CEA CARE INCEPE

— Prietena mea e teribil de guralivă: toată seara n'am putut să pronunț eu un singur cuvânt.
— Asta fiindcă ai lăsat-o să înceapă ea întâiu!

DISTRAT

— Ce țipi aşa de grozav?
— Mi-am dat cu ciocanul pe deget, să vină mama!
— Se vede că n'a auzit: mai dă odată!

HARNIC

— Domnule doctor, de câte-ori muncesc mai mult la birou, capăt dureri de şale.
— Aşa? Şi cât de des ți se întâmplă aceasta?
— Nu tocmai des, domnule doctor: De două-ori pe an!

CERŞITOR

— Faceți-vă milă, doamnă şi ajutați-mă cu ceva ca să mă pot duce să-mi întâlnesc familia...
— Şi unde ți-e familia?
— La cinematograf.

GLUMEŞTI?

Domnul Leon, măcelarul, milionar proaspăt îmbogățit, doreşte să aibă în casă şi lucruri de artă. E la un anticar, unde se tocmeşte pentru un vas grec, pe care-l găseşte prea scump.
— Aşa simplu cum pare, domnule, are însă mare valoare prin vechimea lui, căci e de două mii de ani.
— Două mii de ani? Glumeşti poate. Cum să aibă două mii de ani, când noi astăzi suntem în 1935?

In curând va ieşi de sub tiparul Arhidiecezanei din Sibiu

Cartea de rugăciuni

pentru toate trebuinţele creştinului dreptcredincios

Cartea va cuprinde şi textul sf. Liturghii, precum şi numeroase cântări bisericeşti, notate de D. Cunţan.

Paginile acestei cărţi vor fi împodobite cu desenele artistice ale pictorului Demian.

VIAȚA ILUSTRATĂ

REVISTA DE FAMILIE

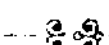
APARE LUNAR

SUB AUSPICIILE „FRAȚIEI ORTODOXE ROMÂNE", SECȚIA SIBIU

ABONAMENTUL PE UN AN 200 LEI. PE O JUMĂTATE DE AN 100 LEI. UN NUMĂR 20 LEI

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: SIBIU, ACADEMIA TEOLOGICA „ANDREIANĂ"

ABONAMENTE SE POT FACE ȘI LA LIBRĂRIA ARHIDIECEZANĂ, SIBIU

Autorii și editurile cari vor să li se anunțe cărțile sau revistele în „Viața Ilustrată", vor trimite redacției noastre câte un exemplar din aceste cărți sau reviste.

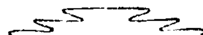
Recomandând „Viața Ilustrată" prietinilor D-Voastră,
ne veți ajuta s'o scoatem mai bogată și mai ieftină.

Celuice ne face 10 abonamente plătite înainte, îi trimitem revista gratuit.

La trimiterea banilor pentru abonament rugăm să arătați și numărul sub care primiți revista.

TIPARUL TIPOGRAFIEI ARHIDIECEZANE SIBIU

IN ACEST NUMĂR:

NUMEROASE ILUSTRAŢII

PENTRU COLABORATORI

Revista se pune sub tipar totdeauna la 15 ale lunei. Domnii colaboratori sunt rugaţi să-şi trimită manuscrisele până la această dată. Rugăm articole scurte, scrise citeţ, pe o singură pagină a hârtiei. Intrucât e posibil, dorim ilustraţii (fotografii) la text. Ordinea articolelor e determinată de necesităţi tehnice, nu de alte consideraţii. — Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Primim spre publicare cronici despre evenimentele culturale şi sociale din oricare parte a ţării. Aceste cronici trebue să fie însă însoţite de fotografii.

